

Kinnitatud Rakvere linnavolikogu 24.09.2025. a määrusega nr 12

**RAKVERE LINNA ARENGUKAVA
AASTATEKS 2025-2030**

Rakvere 2025

SISUKORD	
SISSEJUHATUS	3
1.HARIDUS, HUVIHARIDUS, NOORSOOTÖÖ	4
HARIDUS.....	4
NOORSOOTÖÖ. HUVIHARIDUS	9
2.TARISTU	12
3. RUUMILINE PLANEERIMINE.....	20
4. KESKKOND, JÄÄTMEKÄITLUS.....	23
6. SPORT.....	33
7. KULTUUR.....	37
8. SOTSIAALHOOLEKANNE, LASTE HEAOLU, TERVIS	39
TERVIS	45
9. KOLMAS SEKTOR	47
10. ETTEVÕTLUS, TURISM.....	49
11. Elanikkonnakaitse.....	53
12. RAHANDUS JA EELARVESTRAATEEGIA (2025-2030) Rakvere linna eelarvestrateegia 2025-2030.....	56
KOKKUVÕTE	64

SISSEJUHATUS

Rakvere linna arengukava eesmärk on suunata linna arengut tervikuna, määratledes peamised tegevused valdkondade kaupa – näidates ära valdkondade vahelised koostöö- ja arendamise võimalused.

Rakvere linna tugevusteks on hea geograafiline asukoht, optimaalne suurus ja positiivne maine. Linna suurst - rahvaarv 01.04.2025 seisuga 14 884 elanikku , pindala 10,73 km² - arvestades on kohapealsete teenuste valik mitmekesine: muuseumid, kutseline teater, spaad, tänapäevased spordirajatised, haridusasutused (üldhariduskoolid, ametikool, arvukalt huviringe ja seltsitegevust). Rahvusvaheline lennujaam on sajakonna kilomeetri kaugusel. Suur võimaluste hulk eeldab ka oskust neid hästi kasutada ja üksteist täiendama panna. Kogukonna käekäik sõltub ka kohalikust omavalitsusest: kui hästi oskab ta inspireerida kodanikke olema aktiivne ja ettevõtlik ning kogutavat maksuraha põhjendatult ja eesmärgipäraselt kasutada ja ümber jagada.

Rakvere linna positsioon Eesti asustuses on sajandite vältel üsna samalaadne olnud. Tekkinud tänu looduslikule kõrgendikule rajatud kaitserajatisele, on ta olnud ümbruskonna keskuseks ning ida-lääne ja põhja-lõuna suunaliste ühenduste sõlmpunktiks. Seetõttu on Rakverel võimalus ka tänapäeval toimetada samasugustes raamides. Linnarahva arv on muutunud Rakveres üsna sarnaselt teistele Eesti maakonnakeskustele, nagu Viljandi, Paide ja Haapsalu - kasvanud XX sajandil jõudsalt, saavutati 80-ndate lõpul haripunkt 20 000 elanikuga. Alates sealtmaalt on linna rahvaarv aeglaselt, kuid pidevalt vähenenud.

Linnast teevad linna tema kodanikud. Rakvere linna üldplaneeringu alusuuringute raames koostatud linna rahvastikuproгноosi erinevad stsenaariumid näitavad, et tõenäoliselt ei ole linnaelanike arvus ega soolises-vanuselises koosseisus murrangulisi muutusi ette näha. Sellest teadmisest tuleb ka tuleviku planeerimisel lähtuda, jättes kavas n-ö võimalikke reserve juhaks, kui prognoos paika ei pea. Linna praegune suurus on küll paras elukeskkonna kvaliteedi jaoks, kuid ettevõtluse arengu jaoks oleks soodsam, kui elanike arv tunduvalt kasvaks. Uute tööstusalade arengu jaoks on keeruline asukohta leida, seega tuleks tulevikku suunavalt tõsiselt kaaluda, mis on üldplaneeringu võimalused või ühinemine mõne naaber vallaga. Linna tuleviku jaoks oleks parim elanikkonna mõõdukas kasv – see tagaks optimaalse arengu ega tekitaks liialt suuri sotsiaalseid pingeid.

Linna arengu suunamise üheks oluliseks aluseks on linna üldplaneering. Kehtiv Rakvere linna üldplaneering annab võimaluse vaadata üle ka sellest lähtuvad kokkulepped, antud juhul siis linna arengukava.

Linna tulevikusoov – Rakvere on nooruslik ja ulja mõtteviisiga linn, kus ettevõtlikel elanikel on meelepärast ja tasuvat tööd, tagatud on väga heal tasemel esmased teenused, elukeskkond on rahulik ning keha ja vaimu virgenda hoidmiseks on palju mitmekesiseid võimalusi. Kodanikud on terved ja –ettevõtlikud. Uljuse ja nooruslikkuse kõrval on väärtustatud kõigi vanuserühmade vajadused. Rakveres on ruumi mõelda.

1.HARIDUS, HUVIHARIDUS, NOORSOOTÖÖ

HARIDUS

Hetkeseis

Rakveres on esindatud haridustasemed alusharidusest kutsehariduseni, mis annavad õpivõimaluse linnas ligi 3500 lapsele ja noorele. Täiskasvanutele on koolitusvõimalusi munitsipaalkoolides, riigikoolides ja erakoolides. Rakvere Raamatukogu toetab nii formaalharidust kui ka elukestvat õpet.

- **Alusharidust** omandavad lapsed alates 1. septembrist 2024. a Rakvere Linna Lasteaias. Erasektorist ostetakse lasteaia- ja lapsehoiuteenust vastavalt vajadusele.
- **Põhiharidust** omandavad koolikohustuslikud õpilased Rakvere Põhikoolis, Rakvere Vabaduse Koolis ja Rakvere Reaalkoolis. Lisaks on võimalik õppida Rakvere Waldorfkoolis, Rakvere Eragümnaasiumis ja - mittestatsionaarses õppevormis Rakvere Ametikoolis.
- **Keskharidust** omandavad õpilased Rakvere Riigigümnaasiumis, Rakvere Eragümnaasiumis, Rakvere Waldorfkoolis ning mittestatsionaarses õppevormis Rakvere Ametikoolis.
- **Kutse- ja täiskasvanuhariduse** omandamiseks on loodud võimalused Rakvere.
- **Kõrgharidust:** Rakvere linn arendab koostööd kõikide Eesti ülikoolidega pakkudes ja võimaldades koostööd teadusarenduseks, teadusprojektideks ja uuringuteks läbi erinevate koostööprojektide ning tudengitele praktika läbiviimiseks, nt lasteaedades ja üldhariduskoolides.
- **Huvihariduse** omandamiseks on loodud võimalused Rakvere Muusikakoolis, Rakvere Spordikoolis ning linnas tegutsevates erahuvikoolides. Huviringid töötavad linna üldhariduskoolides, erakoolides, riigikoolides ja kolmanda sektori asutustes.

Rakvere linna haridusvaldkonna olulisemad tugevused on:

- eriilmelised üldharidus-, huviharidus-, spordi- ja kultuuriasutused, mis moodustavad mitmekesise õpikeskkonna;
- koostöö erinevate haridusasutuste vahel;
- on loodud tasandus- või sobitusrühmad kõigis Rakvere munitsipaallasteaedades ning eri- või tõhustatud toe klassid munitsipaalkoolides;
- kaasaegsed infotehnoloogia võimalused;
- haridusasutustes töötab tunnustusi pälvinud pädev personal.

Rakvere linna haridusvaldkonna kitsaskohad on:

- osades munitsipaallasteaia ja kõigis munitsipaalkoolide hoonetes ei ole kaasaegne õpikeskkond;
- munitsipaalkoolide ruumide optimaalne kasutamine õpilaste arvust ja haridusvõrgu vajadustest lähtuvalt on kokku leppimata;
- kvalifikatsioonile vastavate õpetajate ja tugispetsialistide vähesus ning ebapiisav järelkasv;
- rahaliste vahendite vähesus haridustehnoloogilisteks ja –metoodilisteks uuendusteks haridusasutustes nüüdisaegse õpikäsituse elluviimiseks;
- formaalse ja mitteformaalse hariduse lõimimine on vähene;
- kõrghariduse omandamise võimalused Rakveres kohapeal puuduvad;
- koolides puuduvad karjäärinõustajad;
- linnaülese kaasava hariduse koordinaatori ja kaasava hariduse kontseptsiooni puudumine;

Visioon 2030: Haridusasutuste võrgustik ning formaalse ja mitteformaalse õppimise võimaluste paljusust toetab igas vanuses õppija vajadusi tervikliku isiksuse kujunemisel tema huvidest ja võimetest lähtuvalt. Rakvere linn on uuendusmeelne, väärtustab teadus- ja arendustegevust ning on koostöös kõrgkoolidega aktiivne ja nähtav. Õpivõimalused on valikurohked ja kättesaadavad ning haridussüsteem võimaldab sujuvat liikumist haridustasemetel ja -liikidel vahel.

- **Alusharidus:** kvaliteetne alusharidus on kättesaadav kõigile lastele, kelle vanemad seda soovivad;
- **Põhiharidus:** linna kõikides põhikoolides on loodud nüüdisaegset õpikäsitust toetavad õpitingimused kvaliteetse põhihariduse omandamiseks, mis võimaldab jätkata haridusteed soovitud koolis;
- **Huviharidus ja huvitegevus:** Rakvere linna elanikel on mitmekülgset võimalust huvihariduse omandamiseks ja huvitegevusega tegelemiseks, üld- ja huvihariduses tehakse lõimitud koostööd ja ressursse kasutatakse optimaalselt;
- **Kesk-, kutse- ja kõrgharidus:** linnal on välja kujunenud koostöövormid kesk-, kutse- ja kõrgharidust ning täiskasvanute täiendusõpet pakkuvate asutustega, arvestatakse ümbruskonna tööjõuturu vajadusi.

Haridusasutuste ühisosana tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

HARIDUSASUTUSTE ÜHISOSA	Linna haridusasutused on integreeritud õppe- ja halduskorraldusega tervik, milles õpilastel on ühelt haridustasemelt või -astmelt teisele üleminek sujuv, vajadusi ja võimeid arvestav.			
	Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad, koostööpartnerid
	E 1.1 Tuge vajavatele lastele on loodud vajaduspõhised õpivõimalused	T 1.1.1. Kaasava hariduse põhimõtetest lähtuvalt tuge vajavate laste/õpilaste toetamine.	Pidev	Linnavalitsus, haridusasutused, erasektor, projektid
		T.1.1.2. Tugispetsialistide koostöö soodustamine.	Pidev	Linnavalitsus, haridusasutused, erasektor, projektid
		T.1.1.3. Tugivõrgustiku (tugispetsialistid, koolide HEV-meeskonnad, linna sotsiaalosakonna töötajad jms) töö ühtsete põhimõtete edasiarendamine lasteaedades ja koolides (vastutamine, infovahetus).	Pidev	Linnavalitsus, haridusasutused, erasektor, projektid
		T.1.1.4. Integreeritud tugiteenuste mudeli väljatöötamine koolist väljalangevuse ennetamiseks ("Varajane märkamine ja sekkumine") ja väljatöötatud mudeli jätkusuutlik rakendamine	2024-2027	Haridusasutuste tugi- jm spetsialistid (lasteaia ning koolide õpetajad, noorsootöötajad)
		T.1.1.5. Rakvere haridusasutuste ülese õppenõustamissüsteemi mudeli väljatöötamine.	2025-2026	Linnavalitsus, haridusasutused, erasektor, projektid
		T.1.1.6. Rakvere üldharidus- ja huvikoolide personali järjepidev koolitamine hariduslike erivajadustega laste õpetamiseks ja toetamiseks	Pidev	Linnavalitsus, haridusasutused
		T.1.1.7. Suurendada haridusasutuste, sh noorsootöösutuste ja huvikoolide võimekust rakendada kaasava hariduse põhimõtteid ostes hariduslike erivajadustega õpilaste õpetamiseks, tugiteenuste osutamiseks, õppimiseks või noorsootöö teenuste osutamiseks vajalike õppe-, abivahendeid, õppematerjale või -vara.	2025-2027	Linnavalitsus, haridusasutused, projektid

		T.1.1.8. Hariduse valdkonna kaasavatele ja kvaliteetsetele teenustele võrdse juurdepääsu parandamine, arendades juurdepääsetavat taristut.	2025-2030	Linnavalitsus, haridusasutused, projektid
E 1.2 Kvalifitseeritud õpetajate järelkasvu toetamine	1.2.1.	Õpetajatel on teadmised ja valmisolek töötada mitmekeelses klassi- või rühmaruumis ning toetada lapsi, kellel on eesti keelest erinev kodune keel ja kultuur.	Pidev	Linnavalitsus, haridusasutused,
	1.2.2.	Õpetajatele, haridusasutuste tugispetsialistidele ja juhtidele on tagatud tugi keeruliste juhtumitega toimetulekuks supervisioonide, psühholoogilise nõustamise vms läbi. Töötajatele vaimselt ja füüsiliselt turvalise ning tervist ja heaolu toetava keskkonna ja õppekorralduse tagamine.	Pidev	Linnavalitsus, haridusasutused,
E 1.3 Haridusasutused osalevad ühiselt või oma asutusega õppeprotsessi toetavates projektides ja programmides.		T 1.3.1 Üleriigilistes ja rahvusvahelistes programmides ning projektides osalemine.	Pidev	Linnavalitsus, haridusasutused, erasektor, projektid
E 1.4 Rakvere linna haridusasutustel on ajakohane infotehnoloogiline taristu.		T 1.4.1 Infotehnoloogia ajakohastamine	Pidev	Linnavalitsus, haridusasutused, erasektor, projektid
E 1.5 Rakvere linn on koostööpartner täiskasvanu- ja erialaõpet pakkuvatele asutustele.		T 1.5.1 Täiskasvanute täiend- ja ümberõppe toetamine.	Pidev	Linnavalitsus, haridusasutused, projektid
E 1.6 Linn on avatud koostööks erinevate kõrgkoolidega		T 1.6.1 Koostöös kõrgkoolidega linna arengu toetamine.	Pidev	Linnavalitsus, haridusasutused-
		T 1.6.2 Linnavalitsus ja allasutused võimaldavad praktikakohti erinevate kõrgkoolide üliõpilastele.	Pidev	Linnavalitsus, haridusasutused

Lisaks linnas lahendamist vajavad haridusvaldkonna eesmärgid, haridusvaldkondade lõikes

	Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
ALUSHARIDUS	Kvaliteetne alusharidus on kõigile soovijatele kättesaadav.			
	E 1.7 Alusharidus on kättesaadav, igale alushariduse soovijale on tagatud kvaliteetne õpe ja tugiteenused	T 1.7.2 Täiendavate lasteaia- ja lastehoiu ostmise erasektorist.	Vajadusel	Linnavalitsus, projektid
		T 1.7.3 Koostöö eralasteaedade ja -lastehoidudega.	Pidev	Linnavalitsus, erasektor, projektid
		T 1.7.4 Lasteaedades märgatakse iga lapse eripära ja tagatakse sobiv arengukeskkond, mis kindlustab võimetekohase haridustee jätkamise.	Pidev	Linnavalitsus, projektid, lasteaiad
		T 1.7.5. Lasteaedade ja -hoidude ümberehitamine kõikide laste vajadusi arvestades	Pidev	Linnavalitsus, projektid, lasteaiad, lastehoiud
		T 1.7.6. Lasteaedade juhtkondade erialaste kompetentside toetamine lähtuvalt haridusasutuse juhi kompetentsi mudelist.	Pidev	Linnavalitsus, projektid, lasteaiad
PÕHI- ja KESKHARIDUS	Rakvere koolides on loodud võimalused kaasaegse, kvaliteetse ja konkurentsivõimelise põhihariduse omandamiseks.			
	E 1.8 Koolide füüsiline õpikeskkond vastab õppekava nõuetele.	T 1.8.1 Analüüsitakse olemasolevate põhikoolide ruumiprogramme, arvestades ruumikvaliteedi põhimõtetega, sh aja- ja asjakohasus, ligipääsetavus, kohandatavus, säästlikkus ja tõhusus, keskkonnasõbralikkus, ohutus, tervislikkus jm.	Pidev	Linnavalitsus, riik, projektid

		T 1.8.2- Koolihoonete ümberehitamine kõikide õpilaste vajadusi ja nüüdisaegset õpikäsitust arvestades. Õppekeskkond on liikumist soodustav.	Pidev	Linnavalitsus, riik, projektid
	E 1.9 Haridus on konkurentsivõimeline.	T 1.9.1 Koolijuhtide erialaste kompetentside toetamine lähtuvalt haridusasutuse juhi kompetentsi mudelist.	Pidev	Linnavalitsus, koolid, projektid
		T 1.9.2 Koolide õppetöö korralduse paindlikkuse (nt. õuesõpe jm vormid) toetamine ja vajalike vahendite soetamine.	Pidev	Linnavalitsus, koolid, projektid
		T 1.9.3 Külalisõpetajate kaasamine, õpilaste ja õpetajate välisvahetus.	Pidev	Linnavalitsus, koolid, projektid
		T 1.9.4 Koostöö linnas tegutsevate koolidega, et laiendada valikuvõimalusi põhihariduse omandamiseks erinevate pedagoogiliste lähenemisviiside kaudu.	Pidev	Linnavalitsus, koolid, projektid
		T 1.9.5 Üldhariduskoolid teevad koostööd huvikoolidega, et siduda formaalne ja mitteformaalne haridus, lähtudes suunast „Linn kui õpikeskkond“.	Pidev	Linnavalitsus, koolid, projektid

NOORSOOTÖÖ. HUVIHARIDUS

Hetkeseis

Rakvere linnas on mitmekesised noorsootöö võimalused. Erinevad sihtrühmad on kaasatud huvikoolide, huvitegevuste, noortekeskuse, sotsiaalkeskuse laste päevakeskuse ja koolides korraldatava noorsootöö kaudu.

Huvihariduse omandamiseks on loodud võimalused kahes munitsipaalhuvikoolis: Rakvere Muusikakoolis ja Rakvere Spordikoolis. Lisaks toetatakse Rakvere linnas tegutsevaid erahuvikoole muusika-, tantsu-, kunsti-, tehnika- jm valdkonnas.

Huvitegevust pakutakse linna üldhariduskoolides, erakoolides, riigikoolides, Rakvere Sotsiaalkeskuse laste päevakeskuses, noortekeskuses, kultuuri- ja spordiorganisatsioonides jm. Riikliku täiendava toetuse abil on võimalik huvihariduse ja huvitegevuse valdkonnas mitmekesistada huvihariduse ja -tegevuse võimalusi ja kättesaadavust.

Rakvere Avatud Noortekeskus kaasab oma tegevusse noori vanuses 7-26 aastat. Koostöös erinevate huvitegevuste pakkujatega, koolide huvijuhtidega ja organisatsioonidega luuakse noortele mitmekesiseid võimalusi arendavateks tegevuseks nii noortekeskuses, kui ka avatud linnaruumis. Avatud noortekeskus tõstab õpilasmaleva korraldamisega noorte tööhõivevalmidust. Riskioludes elavate ja/või probleemkäitumisega noorte toetamisel tehakse koostööd politsei ja laste heaolu spetsialistidega. Noortekeskus kuulub Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendusse, maakonna noorsootöötajate võrgustikku ja on avatud võimalustele erinevate võrgustikega liitumiseks. Noortekeskuses töötavad vastava haridusega ja/või noorsootöötaja kutset omavad töötajad. Aastal 2025 pälvis Rakvere Avatud Noortekeskus Ettevõtliku Noortekeskuse kvaliteedimärgise, saavutades hindamisel kolm tähti viiest võimalikust.

Mitmekesised vaba aja sisustamise võimalused on loodud noortele Rakvere Raamatukogus ja Rakvere Sotsiaalkeskuse laste päevakeskuses.

Rakvere linnas tegutsevad erinevad noorteorganisatsioonid: Kaitseliidu Viru Malev (Noorkotkad, Kodutütred), Karmeli Koguduse Noored, Kolmainu Koguduse pühapäevakool jt).

Rakvere linna noortel on võimalik osaleda Rakvere linna õpilasesinduses. Noorte osaluskogudena tegutsevad õpilasesindused enamikes linnas asuvates koolides. Rakvere linnas on noorte omaalgatuse toetamise kord, mis võimaldab noortel oma ideid realiseerida.

Aasta 2030 visioon

- Linnas on noortele loodud head tingimused arenguks ja eneseteostuseks mitmekülgse, lõimitud formaalse ja mitteformaalse õppe kaudu.
- Noorsootöös lähtutakse noorte tegelikest vajadustest ja huvidest toetamaks noore positiivset arengut.
- Noorsootöötajad on kvalifitseeritud valdkonnaspetsialistid.
- Avatud noorsootööd pakutakse kaasaegsetes tingimustes.
- Noorsootöös, huvihariduses ja -tegevuses omandatud oskused ja pädevused on arvestatud üldharidusõppes.
- Rakvere on osa maakondlikust ja üleriigilistest noorsootöö võrgustikest.
- Noorteinfo on hästi kättesaadav, soodustatakse noorte osaluskogemuse saamist ning tagatud on mitmekülgsed võimalused ettevõtlikkuse suurendamiseks.
- Tegutseb aktiivne noortevolikogu

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks, mis nõuavad kohest rakendamist

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad, koostööpartnerid
E 1.10 Huviharidus ja huvitegevus on kvaliteetne ja mitmekesine ja kõigile soovijatele kättesaadav	T 1.10.1 Jätkusuutliku toetussüsteemi loomine toimivate organisatsioonide toetamiseks ja uute, valdkonda mitmekesistavate tegevuste arendamiseks.	Pidev	Linnavalitsus, koolid, huvikoolid, spordiklubid, kultuuriseltsid
	T. 1.10.2 Noortega tegelevate organisatsioonide ja erahuvikoolide toetamine.	Pidev	Linnavalitsus, erasektor
	T 1.10.3 Huvihariduses ja huvitegevuses osalemise info haldamissüsteemi arendamine (Arno/SPOKU).	Pidev	Linnavalitsus, erasektor, koolid, huvikoolid, kultuuriseltsid, spordiklubid
	T 1.10.4 Noorte info pakkumiseks e-keskkonnaga liitumine.	2025-2027	Linnavalitsus
	T 1.10.5 Noorte kaasamise toetamine (nt osaluskogu)	Pidev	Linnavalitsus, noortekeskus, riik
	T 1.10.6 Munitsipaalhuvikoolide kaasajastamine.	Pidev	Linnavalitsus, riik, erasektor, projektid
	T 1.10.7 Treenerite ja juhendajate koolituste toetamine	Pidev	Linnavalitsus, riik, erasektor, projektid
E 1.11 Noortekeskuse tegevuse toetamine	T 1.11.1 Rakvere Avatud Noortekeskuse tegevuse arendamine ja kaasajastamine.	Pidev	Linnavalitsus, projektid
	T 1.11.2 Noorsootöötajate koolitamine ja arengu toetamine.	Pidev	Linnavalitsus, projektid
	T 1.11.3 Noorsootöötajatel võimaldatakse osaleda valdkonna võrgustikes.	Pidev	Linnavalitsus, projektid
E 1.12 Noorte omaalgatuse toetamine	T 1.12.1 Noorte omaalgatusprojektide järjepidev toetamine, toetustingimuste kaasajastamine.	Pidev	Linnavalitsus

E 1.13 Rakvere linn aitab kaasa noorte tööhõive suurendamisele	T 1.13.1 Õpilasmaleva korraldamine noortele tööharjumuse kasvatamiseks.	Pidev	Linnavalitsus, noortekeskus
E 1.14 Rakvere linna noorsootöö valdkonna arendamine	T 1.14.1 Noorsootöö kvaliteedi hindamine ja arendamine.	Pidev	Linnavalitsus, noortekeskus, riik, projektid
	T 1.14.2 Noorsootöövaldkonna töötajate ja noorte tunnustamis korra kehtestamine.	2025	Linnavalitsus, noortekeskus, huvikoolid, riik, projektid
E 1.15 Noorsootöö teenuse jõudmine uute noorteni	T 1.15.1. Osalemine riiklikes ja rahvusvahelistes projektides ning programmides.	Pidev	Linnavalitsus, riik, erasektor, allasutused, projektid
	T 1.15.2 Mobiilse kontaktnoorsootöö teenuse arendamine.	Pidev	Linnavalitsus, riik, erasektor, allasutused, projektid
E 1.16 Erineva emakeele, kultuurilise- ja sotsiaalse taustaga noored on kaasatud noorsootöö tegevustesse	T 1.16.1. Toetatakse töötajate oskust suhelda eesti keelest erineva emakeelega noortega.	Pidev	Linnavalitsus, riik, projektid
	T 16.2.2 Korraldatakse regulaarselt lõimumist soodustavaid tegevusi.	Pidev	Noortekeskus, huvikoolid, erasektor

2.TARISTU

Hetkeseis

Taristu ehk infrastruktuuri all käsitletakse selles peatükis eelkõige tehnilist taristut: teed ja tänavad, vee- ja kanalisatsioonivarustus, elektri-, gaasi-, sooja- ja sideliinid. Rakveres on selles suhtes olukord üsna hea. Linnal on hea asukoht Tallinna–Narva maantee ääres, seda läbib ka raudtee, sadamad (Tallinna, Kunda jm) on läheduses ning ka rahvusvaheline Tallinna lennujaam jääb vaid sajakonna kilomeetri kaugusele. Need on inimeste ja kaupade liikumiseks olulised kanalid. Linnasiseseks toimimiseks on aja jooksul välja ehitatud ka eluks ja ettevõtluseks vajalikud tehnovõrgud.

Lühidalt nende olukorrast liigiti:

Vesi ja kanalisatsioon

Rakvere linna ja selle lähiümbruse tarbeks kinnitatud põhjaveevaru 10 160 m³/ööpäevas on piisav ning tagab elanike ning ettevõtete veevajaduse. Vee- ja kanalisatsioonitrasside tsentraalse süsteemiga liitumise võimalus on loodud ca 99,5% linna olemasolevatest majapidamistest. Edaspidi tuleb töötada selle nimel, et linna kodanikele ja ettevõtjatele tagada optimaalse hinna ja kvaliteediga toimiv veevärgiteenus, et ka need majapidamised, mis siiani kasutavad oma veetarbeks salvkaevusid ning kanalisatsiooniks kogumiskaeve, ühendataks tsentraalsesse võrku. Kindlasti jätkub trasside rekonstrueerimine, sademevee kogumise ala laiendamine ning veepuhastusseadmete rekonstrueerimine. Ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arengusuunad on täpsemalt määratud ja kirjeldatud ÜVK arengukavas aastateks 2022-2035. 2025 aasta märtsist alustati uue Rakvere linna ÜVK arendamise kava koostamist aastateks 2026-2038.

Gaasivarustus

Gaasivarustuse võrk on linnas hästi arenenud ning olemasolevatele ja ka uutele klientidele on võimalik teenust pakkuda. Olulisi suuremahulisi investeeringuid praegu teada ei ole. Siin määrab tarbimise võimaliku kasvu uute klientide suhtes paljuski ära konkureerivate energiapakkujate teenuste hind ja kvaliteet. Gaasivarustuse võrgu omanike huvi on tänavate rekonstrueerimisel rekonstrueerida vajadusel ka oma trasse.

Side

Konkureerivaid teenusepakkujaid on piisavalt. Võrgud on hästi välja arendatud ning käib nende pidev uuendamine. Suuremahuliste andmehulkade edastamiseks on linnas olemas nüüdisaegsed kaabliühendused. Suuremad ärihooned varustatakse fiiberoptiliste kaablitega, mis tagavad levi suurema kiiruse ja kindluse. Jõudsalt areneb ka õhu kaudu leviv andmeedastus. Tehnoloogiline areng on kiire, toimib teenusepakkujate vaheline vaba konkurents ning selles valdkonnas suuremahulisemaid linnakeskkonda moonutavaid või segavaid ehitustöid ette näha ei ole. Vanad vaskkaablid tõmmatakse kanalitest välja ja asendatakse nüüdisaegsetega. Plaanis on uusi kaableid paigaldada sinna, kus on sidekanalisatsioon juba olemas ja kaevetöid ei ole tarvis teha. Uute planeeritavate ehitusmahtude juures tagab Telia Eesti AS arendaja soovi korral fiiberoptilise ühenduse. Telia Eesti AS huvi on tänavate rekonstrueerimisel kõrvaldada õhuliinid ja asendada need maakaablitega. Avaliku WiFi-võrguga on kaetud piirkond keskväljak-Kolmainu kirik-Tallinna tänav.

Elektrivarustus ja välisvalgustus

Linn ja linna ümbruskonda jäävad tootmisalad on valdavalt vajalike võimsustega tagatud. Varustuskindlus on samuti piisav. Õhuliinid asendatakse võimalusel maakaablitega ning seda koostöös tänavavalgustuse arendajatega. Rakvere linn ostab elektrienergiat börsilt.

Valgustatud tänavaid on Rakvere linnas kokku 88,5 km, valgustuspunkte on kokku ca 3000, sh. 90% LED valgustid, välisvalgustusvõrgu kilpe 45 tk ja linna halduses olevaid valgustusmaste 930. Edaspidises arengus on suund võetud sellele, et järk-järgult asendatakse amortiseerunud ja suure energiatarbega elavhõbedavalgustid väiksema elektritarbe ning pikema elueaga kaasaegsete valgustite vastu. Võimalusel kasutada riiklike tõukefondide rahalisi

vahendeid tänavavalgustuse uuendamiseks. 2019. aastal sai Rakvere linn toetust EL Ühtekuuluvusfondist KIK vahendusel projektile „Rakvere linna tänavavalgustuse renoveerimine“, mille raames on renoveeritud ja täiendavalt lisatud kokku 1554 tänavavalgustuspunkti. 2024 aasta jooksul viidi läbi tänavavalgustuse uuendamise projektid, mille raames vahetati välja ca 450 valgustit, sealhulgas kogu Palermo terviseraja ulatuses. Lähiaastatel on plaanis Rakvere linna tänavavalgustus saajaprotsendiliselt viia täielikult üle LED-valgustusele ja kaasaegsele infrastruktuurile.

Soojavarustus

Üldist

Rakvere linna kaugkütte soojustarbe vajaduste katmiseks on Rakveres 2023. aastal neli kaugküttevõrku – Lennuvälja, Kukeküla, Vanalinna ja Südalinna. Võrgupiirkonnad pole omavahel torustikega ühendatud (vt Rakvere kaugküttepiirkonna kaarti), kuid moodustavad ühtse kaugküttepiirkonna, milles tarbijatele rakendub ühtne keskmine müügihind.

Rakvere kaugküttesüsteemi on tunnustatud energiatõhususe märgisega “Tõhus kaugküte”. Nimetatud märgisega kaugküttevõrk vastab EL energiatõhususe direktiivis 2012/27EL sätestatud tingimustele, mille kohaselt on tõhus kaugküttesüsteem, mis kasutab vähemalt 50% taastuvenergiat, 50% heitsoojust; 75% koostoodetud soojust või 50% sellise energia ja soojuse kombinatsiooni.

Kaugküttepiirkonna kirjeldus

Rakvere kaugküttepiirkonna põhiosa moodustab nn **Südalinna võrk**, milles tarbimise osakaal kogu linna kaugkütte tarbimisest moodustab 92%. Südalinna võrgupiirkonna tarbijateks on 89 korteriühistut, 51 ärihoonet, 25 KOV hoonet ja 5 eramut.

Lennuvälja võrk varustab soojusega tarbijate gruppi piirkonnas, mis paikneb raudteest põhja pool. Lennuvälja võrgupiirkonna tarbijateks on 7 korterelamut ja 2 tootmishoonet, millest viimane liitus kaugküttega alles 2022.a.

Väike, raudteejaama läheduses paiknev **Kukeküla võrk** varustab ainult nelja tarbijat (4 kortermaja).

Vanalinna võrk varustab soojusega väikest hoonete gruppi, mille moodustavad AS Virumaa Muuseumid hooned Tallinna tänava alguses ning korterelamu aadressil Pikk tn 1.

Soojuse tootmine

Rakvere võrgupiirkondadest on Südalinna piirkonnas Päikese tänaval arvestatav taastuval kütusel töötavad 2,0 MW käitis ja 5,2 MW koostootmisjaam, mis kuuluvad Adven Eesti AS-le ja mis enamuse aastast töötavad maksimumi lähedastel koormustel, kuid see ei ole piisav Südalinna võrgu soojuskoormuse katmiseks. Tipuvõimsuse katmiseks toodetakse soojusenergiat AS-i Rakvere Soojus Lembitu ja Rooski tänava katlamajades.

Perioodi 2021-2023 keskmisena oli Rakvere kaugküttepiirkonnas hakkepuidu baasil toodetud soojusenergia osakaal 77%, maagaasil 15% ja põlevkiviõlil 8%, kuid suvel tuleb piisava koormuse puudumisel koostootmisjaam seistada.

AS-i Rakvere Soojus katlamajad töötavad kõik maagaasil, välja arvatud Südalinna piirkonna Lembitu tänava keskkatlamaja ja Lennuvälja piirkonna katlamaja, kus on võimalik kasutada

teise kütusena põlevkiviõli. Põlevkivi kasutuselevõtt oli põhjustatud kõrge maagaasihinnast ja tagas energiakriisi ajal varustuskindluse. Käesoleval aastal on maagaasi hind oluliselt langenud ja sellest tulenevalt põlevkiviõli ei kasutata.

AS Rakvere Soojus võrguettevõtjana vastutab soojusenergia varustuskindluse tagamise eest. Varustuskindluse tagamine tähendab kogu vajaliku soojuskoormuse katmise võimekuseks valmisolekut ehk sisuliselt kogu soojustarbijatele kõige külmemal ajal vajamineva soojuskoormuse katmiseks vajaliku soojuse tootmise ja edastamise seadmete valmisolekut kiireks automaatseks käivitumiseks. See hõlmab vajaliku võimsusega katelseadmete pargi töökorras hoidmist, et tagada kaugküttesüsteemi varustuskindlus igal ajahetkel.

Kaugküttevõrgu tehnilised andmed

Rakvere kaugkütte võrkude summaarne torustike pikkus on 21 615 m, millest väli torustikke on 18 886 m ja keldrites paiknevaid ja sise torustikke 2 729 m. Väli torustikest on rekonstrueeritud 17 162 m ehk 91%. Keskmise suhteline soojuskadu 2024. aastal 17,7%
Perioodil 2018-2024 uuendati Südalinna võrgupiirkonnas vanu amortiseerunud kaugküttetorustikke 4,8km ulatuses, mis annab soojuskao arvestuslikuks kokkuhoiuks ca 2028 MWh aastas ja vähendab süsiniku heidet 55,2 t CO₂/a. Soojustorustikke uuendati SA KIK toetuse toel.

Rakvere kaugküttepiirkonna arenguperspektiivid

Jätakuvalt on oluline teha investeringuid energiatõhususe, varustuskindluse ja energia julgeoleku suurendamiseks. Maagaasi osatähtsuse vähendamiseks on vajalik teostada maagaasi asendamine taastuva kütusega, nt pelletiga Lennuvälja võrgupiirkonnas. Vanalinna võrk on perspektiivne ühendada Südalinna võrgu selle haruga, mis paikneb Vanalinnast põhja pool endise piiritusetehase piirkonnas. Ligikaudne torustiku pikkus on umbes 400 m, kuid seda torustikku oleks võimalik pikendada kuni Rakvere Teatrini. Rakvere Teatri ja Politsei- ja Päästeteenistuse hooned asuvad küll väljaspool Rakvere kaugküttepiirkonda, kuid neid köetakse gaasiga ja nende hoonete ühendamine kaugküttesse oleks kasulik nii hoonete valdajatele kui Rakvere Soojus AS-le. 2016. a valminud arengukava järgi võib nende hoonete hinnanguline energiatarbimine olla 3900 MWh/a ja maksimaalne soojuskoormus 1,85 MW.

Tallinna Tehnikaülikooli Energiatehnoloogia instituut kutsus Rakvere Linnavalitsust partneriks HeatPlan projektis, mille sisuks on soojusmajanduse arengukavade koostamine. Rakvere sobiks suurepäraselt, sest on olemas palju erineva profiiliga soojustarbijaid, koostootmisjaam ning kogemused soojusmajanduse arengukavadega.

Olemasolev arengukava on koostatud aastani 2026. Rakvere linnavalitsus koostöös AS-ga Rakvere Soojus otsustasid koos Energiatehnoloogia instituudi teadlastega osaleda HeatPlan projektis, mille tulemusena valmib hiljemalt 2027 uus arengukava.

Jätakuvalt on oluline teha investeringuid energiatõhususe, varustuskindluse ja energia julgeoleku suurendamiseks.

Raudtee

Raudtee olemasolu linnas on positiivne faktor. Kuigi ühelt poolt tekitab see juurde probleeme liikluses, ohutuses ja mürafoonis, siis teiselt poolt avab võimalusi kaubavedudeks ja reisijate

veoks. Tänapäeva seisuga on rohkem müra tekitanud kaubarongide liiklus ida suunal peaaegu kadunud ning toimub diiselrongide väljavahetamine elektrirongide vastu. Taristu arendamisega on jõutud juba Rakvere linnani. Viimastel aastatel on reisijate veo puhul rongi kasutamine muutunud oluliselt populaarsemaks. Rongiliikluse areng reisijateveo osas sõltub paljuski Euroopa Liidu ja Eesti valitsuse poliitilistest otsustest ja valdkonnale laekuvatest toetustest. Mugav ja kiire rongiühendus 100 km kaugusel oleva Tallinnaga võimaldaks elamist Rakveres ja töötamist Tallinnas ja vastupidi. Iseasi, kas selline pendelränne pikemas perspektiivis ikkagi parim lahendus on. Kokkuvõttes lisab raudtee olemasolu linnas siiski võimalusi olemasolevatele ning uutele ettevõtjatele. Raudteejaama kõrvale Jaama pst 16 krundile on välja ehitatud bussiooteplatvorm, jalgrattahoidikud, pingid ning autoparkla rongile läinud inimestele. Lisandumas on tualettruumid ning katusealune busside ootamiseks ja infotabloo ning kaetud jalgrattaparkla.

Sõiduteed

Suuremaid investeeringuid nõudvad objektid, nagu viadukt ja uued läbimurded jms teostatakse välisvahendite kaasamise võimaluse korral.

Linnateid renoveeritakse vastavalt vajadusele ja võimalustele.

Ühistransport

Alates 2016. aastast on ühistransport Rakvere linna korraldada. Aastast 2022 alustasid Rakvere linnaliinide teenindamist 8-aastase avaliku teenindamise lepingu alusel gaasikütust kasutavad bussid. Uue avaliku teenindamise lepingu aastane liiniveo maht oli ca 316 tuhat liinikilomeetrit. 2021. aasta sügisest hakkas järsult tõusma gaasikütuse hind ning selleks, et vedaja oleks suuteline avaliku teenindamise lepingut täitma ning Rakvere linn oma eelarvelisi vahendeid arvestades lepingu töömahtu rahastama, vähendati liiniveo mahtu alates 01. septembrist 2022 rohkem kui 40%. Alates 2023. aastast on Rakvere linnaliinide aastane veomaht u 178 000 kilomeetrit ning lähiaastatel see ei muutu.

Kõnniteed (käsitletakse ka kergliiklejatele mõeldud teid)

Rakveres on kergliiklus- ja kõnniteede arvukus suurenenud ja tehniline seisukord on tunduvalt paranenud, võrgustiku arendamist tuleb jätkata. Hõredama liiklusega tänavatel on väikelinnas rattaga liikumiseks mõistlik kasutada tänavat ning paralleelse rattatee rajamine ei ole otstarbekas. Küll aga on vajalik rajada kergliiklusteed tihedama liiklusega autoteede kõrvale, kus oleks tagatud ka suurem potentsiaalne kasutajate hulk.

Aasta 2030 visioon

- Linnasiseselt on välja arendatud kõnni- ja kergliiklusteede võrk, mis võimaldab elanikel mugavalt igapäevased toimingud sooritada jalgsi või kergliiklusvahendiga. On loodud ühendused linna ringteega ja ümbruskonna valdade kergliiklusteedega. Toimib kergliiklusvahendite laenutussüsteem.
- Rakverel on tagatud hea transpordiühendus nii reisijate kui kaubavedude osas kõigis suundades.
- Linn on täies ulatuses varustatud korralike vee- ja kanalisatsioonitrasside võrguga. Teenuse hind ja kvaliteet on tasakaalus. Tagatud on piisava ressursiga kvaliteetne, puhas vesi. Sadeveesüsteemi on kaasatud loodussõbralike sadeveelahenduste rajamine esmase valikuvariandina tegelemaks laussadude tihenemisest tulenevate probleemidega. Eelistatud on võimalikult suures mahus sadevee kohapeal immutamine.
- Energiaturul valitseb vaba konkurents ning toimiv turg tagab elanikele ja ettevõtjatele võimaluse leida endale parim teenusepakkuja. Kohalikul ressursil baseeruv taastuvenergia on saavutanud energiabilansis arvestatava osakaalu.
- Rägavere tee ja Linnuriigi ühendamine.

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks, mis nõuavad kohest rakendamist

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 2.1. Kõnni- ja kergliiklusteede ehitus ja remont	T 2.1.1 Nimetatud lõikude rajamine, mis ühendab erinevad suunad: 1. Karja tänav - Vesiveski tänavast Tartu tänavani 2. Tammiku tn – Õie tn kuni Tõrma ringini 3. Kesklinn – Vabriku tänava ja Näituse tänava ristmikuni 4. Vabaduse tn. – Linnu tee 5. Tallinna tänav-Narva tänava lõpp	2025-2030	Linnavalitsus, projektid

E 2.2 Sõiduteede ning ristmike remont ja rekonstrueerimine	T 2.2.1 Suure koormusega tänavate ja ristmike väljaehitamine <i>Teed ja tänavad</i> 1. Tallinna tn (Võidu tn – Kauba tn) 2. Karja tn (Vesiveski tn – Tartu tn) 3. Narva tn 4. Õli tn 5. Niine tn 6. Kauba tn 7. J, Kunderi 8. Vabaduse tn (Karja tn –Lilleosu tn lõigul) 9. Muru tn 10. Tartu tn 11. Lubja 12. Tuleviku tn (Vabaduse koolist-Laada tn ristmikuni) <i>Ristmikud</i> 13. Laada – F. G. Adoffi 14. Tartu tn – Lilleoru tn 15. Lai tn (Adoffi – Tuleviku) koos ringristmikuga	2025-2030	Linnavalitsus, projektid
E 2.3 Energiasäästu arendamine	T 2.3.1 Rakvere soojamajanduse arengu ja investeeringute kava uuendamine.	Pidev	Linnavalitsus, AS Rakvere Soojus, projektid
E 2.4 Tänavavalgustuse ökonoomsemaks ja energia-säästlikumaks muutmine kasutades innovatiivseid lahendusi	T 2.4.1 Tänavavalgustuse õhuliinide asendamine maakaabelliinidega ja lampide järkjärguline asendamine ökonoomsemate ja töökindlamatega.	Pidev	Linnavalitsus, projektid
E 2.5 Raudteetranspordi integreerimine erinevate liikumisviisidega	T 2.5.1 Paigaldatakse bussiliikluse reaalaja infotahvliid.	2025-2030	Linnavalitsus, projektid

Lisaks linnas lahendamist vajavad eesmärgid, tegevused ja projektid

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 2.6 Ühistranspordi arendamine	T 2.6.1 Ühistranspordiliinide peatuskohtade korrastamine ja remont.	Pidev	Linnavalitsus, projektid
	T 2.6.2 Autovabade päevade korraldamise propageerimine.	Pidev	Linnavalitsus, projektid
E 2.7 Linna liiklusskeemi arendamine, tänavavõrgu arendamine	T 2.7.1 Uute parklate ehitamine kesklinnas Keskväljaku kõrvale (Laada tn 12a planeeritava hoone alla), Lai tn 11b,	Pidev	Linnavalitsus, projektid
	T 2.7.2 Seminari tänava arendus.	2025-2030	Linnavalitsus, projektid
	T 2.7.3 Päikese tänava ühendamine Vabaduse tänavaga.	2025-2030	Linnavalitsus, projektid
	T 2.7.4 Linnuriigist läbimurre Rägavere tee.	2025-2027	Linnavalitsus, projektid
E 2.8 Liikluse muutmine jalakäija- ja jalgratturisõbralikuks	T 2.8.1 Kergliiklusvahenditele parkimiskohtade broneerimine.	Pidev	Linnavalitsus, projektid
	T 2.8.2 Promenaadi ja Seminari tänava telje omavaheline ühendamine ja kujundamine atraktiivseks kaasaegseks jalakäijate alaks.	2025-2030	Linnavalitsus, projektid
	T 2.8.3 Elektritõukerataste ja jalgrataste kasutuse arendamine ja laenutuse punktide toomine linna	2025-2030	Linnavalitsus, projektid, erasektor
E 2.9 Linnas on piisavalt elektriautode laadimiskohti	T 2.9.1 Linna luuakse elektriautode laadimistaristu.	Pidev	Linnavalitsus, projektid, erasektor

3. RUUMILINE PLANEERIMINE

Hetkeseis

Linna ruumiline planeerimine ning arendamine on läbi aegade olnud prioriteetne ning järjepidev ning sellest tulenevalt ka hetkevajadustega arvestav. Linn on ümbruskonna omavalitsustega väga tihedalt seotud nii sisuliselt kui ka logistiliselt (liiklusühendused, kergliiklusteed, kaubanduskeskuste paiknemine, funktsioonide jagamine). Üle aegade linna suurima kaaluga kesklinna detailplaneering Lai tn 21 krundil on volikogu poolt kehtestatud ning ootab realiseerimist. Samuti on suuremahulise ehitusõiguse saanud nn Kroonikeskuse laiendus (Võidu tn 52, Võidu tn 54, Võidu tn 56).

Tulevikuvisionid

Linna planeerimine on pikk ja järjepidev töö. Kesklinna tihendamine on jätkuvalt prioriteet. F.G. Adoffi tn 1 projekt äri- ja kortermajast on jõudnud järgmisesse staadiumisse ning on arhitektuurikonkursi võidutöö projekti järgi ehituses. Parkali 9 ja 9a kinnistutele on korraldatud arendaja poolt arhitektuurikonkurss, et leida terviklahendus äri- ja eluhoonetest. Parkali 9a kortermajale on juba ka väljastatud ehitusluba ning hoone on ehituses. Mõlemad alad on väga olulise koha peal linna üldist tihedust ja funktsionaalsust silmas pidades.

Siinkohal on hea meenutada, et Parkali tn 6 kinnistu on samuti kaetud detailplaneeringuga, mis pikemas perspektiivis annab võimaluse selle ala hoonestamiseks ning ka suuremahulise parkimismaja ehitamiseks. Parkali 9 krunt hakkab rikastama jalakäija liikumistrajektoori keskväljakult vallimäe poole, planeerides oma esimese korruse funktsioonid avalikeks ja suunatuna rohestatud Parkali tänava jalakäijate promenaadile. F. G. Adoffi tn 1 hoone hakkab pakkuma rentimiseks äripinda ning kortereid ka pereinimestele. Oluline on see, et tekib ka juurde kvaliteetset elamispinda otse südalinnas. Kesklinna krooniks on kujunemas Lai tn 21 kinnistu ning selle ümbrus, mis sisaldab endas suurt potentsiaali ning lubab tulevikus südalinnast lahkumata täita oma soovid nii ostlemis- kui muudes vaba aja veetmise võimalusi pakkuvas keskuses. Samuti hakkab polüfunktsionaalne kvartal sisaldama endas ka elamisvõimalust. Väga suur mastaap peaks lahendama elanike vajadusi eelkõige ostlemise seisukohast ning sage liikumine linnast välja praktilisest seisukohast peaks kaotama mõtte.

Väga suurt ressursi nähakse linna, sealhulgas linnust ja Tarva kuju külastavate turistide näol. Praegune probleem on, et vaid väga väike osa nimetatud objekte külastavatest turistidest jõuab kesklinna. Tuleb luua eeldused, et turiste, kes külastaks ka südalinna, oleks rohkem ning nende poolt linnas veedetud aeg pikeneks. Bussiga linnusesse saabuval turistil peab tekkima huvi ja tahtmine liikuda Tarva ja linnuse juurest läbi Parkali tänava promenaadi Keskväljaku suunas ning sealt edasi loodavale Arvo Pärtil pühendatud Ukuaru muusikamaja ning riigigümnaasiumi esisele Vabaduse tn 2 väljakule, kuhu talle buss on juba vahepeal vastu tulnud. Siinkohal tasub mainimist, et uue väljaku ning muusikamaja ehitus sai alguse juba 2024 aasta alguses ning kulmineerub 2025 aasta lõpuks. Tekib uus sõlmpunkt, kus saavad kokku mitu avaliku funktsiooniga hoonet ning jalutajal on uus sihtkoht Keskväljakult edasi liikumiseks. See toob endaga kaasa vajaduse ka Laia tänava renoveerimiseks, et ühendus oleks jalakäijale sujuv ning meeldiv. Samuti mängib siin oma rolli nii Parkali tänav kui ka Promenaadi tänav, mis saab teatud aktiivsuse ja värskenduse Lai 21 detailplaneeringu elluviimise järel. Kadunud pole ka soov ehitada välja Seminari jalakäijate prioriteediga tänavaala. Terava pilgu all on ka Keskväljak ise, et sõnastada ja lahti mõtestada selle sõlmpunkti funktsionaalsus ja aktiviteet. Tuleks parandada ka jalakäijate ühendust Keskväljaku ja Vabaduse tn 2 väljaku vahel, sest esmatasandi tervisekeskus, Arvo Pärtil pühendatud Ukuaru

muusikamaja ning äsja valminud riigigümnaasiumi hoone muudavad Vabaduse tn 2 väljaku ümbruses liikumise nii autoga, kergliigeldes kui ka jalgsi väga aktiivseks. Kergliiklejal saab olema sujuvam liikumine Seminari tiheasustatud korterelamute alalt spordikeskuse ja spaa suunal. Promenaadi ja Seminari tänavaala ühendamine muutub järjest aktuaalsemaks, toitmaks nii linna peatelge ennast kui ka funktsioone selle ümber. Sellega seoses on plaan lahendada pudelikael (jalakäijate liikumine) Promenaadi tänava ja Seminari lineaalpargi vahel.

Elamumajanduse arendamine on Rakveres erakätes. Enamik nõukogude ajal ehitatud kortermaju on tänu riiklikele toetustele renoveeritud. Uute kortermajade rajamine on arendajatel plaanis nii süda- kui ka äärelinna. Rakvere linn on omalt poolt abiks detailplaneeringute võimalikult kiire menetlemisega. Üheks suuremahuliseks polüfunktsionaalseks kvartaliks on kujunemas Võidu tn 99 ja Lubja tn 3 ala, mis on hetkel detailplaneeringu staadiumis ning läbi on viidud juba ka planeeritava padelihalli arhitektuurikonkurss. See ala sisaldab peale spordi- ja ärihoone kortermaja ja eramajade krunte.

Lennuki linnaossa jääv uus eramajade piirkond, millele linn andis tõuke kogu taristu ja kommunikatsioonide väljaehitamisega on hoogsalt töös ning $\frac{3}{4}$ kruntidest on enampakkumisel hoonestusõiguse saanud ja $\frac{2}{3}$ neist ka ehitusluba väljastatud. Osad eramud on nüüdseks juba kasutusloa saanud. Tõenäoliselt on mõne aasta pärast ka piirkonda jäänud kaks kortermaja arendaja leidnud ning piirkond saab tervikliku lahenduse.

Aasta 2030 visioon

- Rakvere kesklinnas on jalakäijate tänavate võrgustik ning atraktiivne ühendus Vallimäe, keslinna ja Vabaduse tn 2 väljaku vahel. Tänav on koht, kus liikuda ja viibida. Linnas on vaatamisväärsuste kogum, mida teatakse ka Eesti piiridest väljaspool, linnal on kuvand, mida kõik tahavad oma silmaga kohapeal näha.
- Kesklinn on välja arendatud äri- ja kultuurikeskuseks. Kesklinn on inimestest tulvil, siinne keskkond on atraktiivne ja mitmekülgne ning jalakäijasõbralik.
- Linna tööstusala on välja arendatud, tootmises kasutatavad tehnoloogiad on kaasaegsed ja keskkonnasõbralikud. Tootmine linna ettevõtetes on innovaatiline ning töötajad motiveeritud. Ettevõtlusele on tagatud head logistilised võimalused toodangu ja tooraine vedudeks (raudtee, sh ühendus sadamatega, maanteed). Töökohtade ja elupiirkondade vahel toimivad mugavad, kiired ja ohutud transpordiühendused ning kergliiklusteed. Tootmisalad on liigendatud haljastusega, mis muudab keskkonna inimsõbralikumaks.
- Elamuturul on valida erinevatele maitsetele ja nõudmistele vastavaid kodusid (aedlinna eramutest keslinna korteriteni). Nõudlus ja pakkumine on tasakaalus ning sobivate eluruumide valik lai.
- Linna liiklusskeem on loogiline ja hästi toimiv ning jalakäijate prioriteediga. Lisaks väljaehitatud ja heakorrastatud kõnni- ja kergliiklusteedele on ka linnatänavad ja liiklussõlmed rekonstrueeritud ning vastavad liiklejate nõudmistele ja koormustele.
- Toimib naabervaldadega piiriülene funktsioneerimine. Koos on läbi mõeldud elanikele olulised teenused nii ühistranspordi kui muude teenuste teemal. Kohalik elanik tunnetab Lääne-Virumaad kui ühtset tervikut.
- Linnaplaneerimisesse on kaasatud innovaatiliste ja digitaalsete lahenduste rakendamine. Kohaliku kogukonna kaasamine linna planeerimisse on orgaanilisem ning sõlmküsimused arutatakse läbi juba planeerimisetapis. Lähtealuseks on kaasav planeerimine.

- Haldusüksuste võimalike ühinemiste tulemusel on Rakvere linn suurem ja võimekam.
- Linnas on olemas kõrgetasemeline kontsertide korraldamise koht Arvo Pär dile pühendatud Ukuaru muusikamaja näol.

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks, mis nõuavad kohest rakendamist

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 3.1 Kesklinna elavdamine	T 3.1.1 Linnuse ja kesklinna ühenduste atraktiivsemaks muutmine (tihendamine, elavdamine, jalakäijasõbralik lahendamine).	Pidev	Linnavalitsus, projektid, erasektor
	T 3.1.2 Kesklinna uute vaatamisväärsuste rajamine (näiteks keskväljakule uue arhitektoonika loomine koos väljakuäärse hoonega).	Pidev	Linnavalitsus, projektid, erasektor
	T 3.1.3 Linnust külastavate turistide keskväljakule ja Vabaduse tn.2 platsile toomine koostöös sihtasutusega Virumaa Muuseumid ja giididega.	Pidev	Linnavalitsus, projektid, erasektor
	T 3.1.4 Olemasolevate vaatamisväärsuste korrashoid ning pidev hooldus.	Pidev	Linnavalitsus
	T.3.1.5 Arvo Pär dile pühendatud Ukuaru muusikamaja ja Keskväljaku vahelise ala ümber mõtestamine ning jalakäijatele mugava ühenduse loomine.	2025-2026	Linnavalitsus
	T 3.1.6 Parkali tänava promenaadi ala uuendamine "Interaktiivsed aiad"	2025-2027	Linnavalitsus, projektid
E 3.2 Ettevõtlus-keskkonna arendus	T 3.2.1 Uute ja perspektiivsete arendusalade ettevalmistus investeringuteks. Aktiivne turundustegevus kruntide realiseerimiseks.	Pidev	Linnavalitsus, projektid
E 3.3 Kvaliteetse elukeskkonna arendamine	T 3.3.1 Terviklike elamupiirkondade arendamine, sh Lennuki ja Linnuriigi (Õöbiku, Kajaka, Rägavere tee) elamupiirkondade arendamine, sh selle jaoks vajalike ettevalmistavate tööde ja planeeringu tegemine ning taristu rajamine.	Pidev	Linnavalitsus fondid
	T 3.3.2 Kesklinna tihendamine. Linnale kuuluvate kruntide ülevaatamine ning analüüs. Vajadusel realiseerimine terviklikuma ja ühtsema linnasüdame saamiseks.	Pidev	Linnavalitsus, projektid
	T 3.3.3 Tammetõru tn 9 maaüksusele Rakvere tammiku tervise- ja jooksuradadele juurdepääsutee rajamine.	2026-2029	Linnavalitsus
	T 3.3.4 Süstatiigi (Silla 4a) puhkeala rajamine.	2026-2030	Linnavalitsus

Lisaks prioriteetsematele linna arengu jaoks oluliste eesmärkide, projektide ja tegevuste loetelu

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 3.4 Elamu-majanduse arendamine	T 3.4.1 Elamuehituseks sobivate alade ja kruntide planeerimine.	Pidev	Linnavalitsus, projektid
	T 3.4.2 Korterühistute ja ühisuste arengu toetamine. Ühistulise elamuehituse algatuste toetamine, ühistute ja ühisuste renoveerimisprojektide toetamine. Eluasemealaste uuringute, koolitusprojektide läbiviimine.	Pidev	Linnavalitsus, Eesti Korterühistute Liit, riik
	T 3.4.3 Munitsipaalhoonetele energiaauditi ja energiamärgise, remondivajaduse määramine, remontimine.	Pidev	Linnavalitsus, projektid
	T 3.4.4 Heakorrastatud elamute, ühistute ja asutuste tunnustamine.	Pidev	Linnavalitsus, riik
E 3.5 Lihtsustada planeeringute menetlusprotsessi	T 3.5.1 Kaasata võimalikult suur hulk elanikkonnast nende keskkonna planeerimisse. Jagada infot erinevate elektrooniliste keskkondade kaudu.	Pidev	Linnavalitsus
E 3.6 Haridusasutuste taristute kaasajastamine	T 3.6.1 Korrastada põhikoolivõrk ning määrata hooned, mis jäävad koolivõrku teenindama. Vajadusel hooned renoveerida ning ümber ehitada.	2025-2028	Linnavalitsus

4. KESKKOND, JÄÄTMEKÄITLUS

Hetkeseis

Rakvere linna looduskeskkond on oluline osa inimeste elukeskkonnast. Inimtekkeline keskkond koos tööstusladega on planeeringuliselt hästi paigutatunud. Keskkonnaprobleemidest on enim tähelepanu all jäätmemajandus ja heakord ning Soolikaoja ja Maidla oja tervis. Müratasemete lubatavad normid on Eestis vastavate aktidega normeeritud. 2018. aastal koostati Rakvere linna mürakaart, et välja selgitada peamised müraallikad ja -tasemed ning võimaluste piires neid vähendada. Täna müratasemete piirväärtuseid Rakvere linnas ei ületata. 2020. aastal teostati ka rongimüra uuring, mis hõlmas nii reisi- kui kaubaronge. Uuringu tulemusel selgus,

et piirväärtuste ületamisi ei olnud. Tänapäeva seisuga on rohkem müra tekitanud kaubarongide liiklus ida suunal peaaegu kadunud ning toimub diislerongide väljavahetamine elektrirongide vastu. Taristu arendamisega on jõutud juba Rakvere linnani.

Rakvere linna jäätmehoolduse korraldamine ja planeerimine lähtub jäätmeseaduse tingimustest ja Rakvere linna vajadustest. Jäätmemajanduse reguleerimiseks on koostatud „Rakvere linna jäätmekava 2021-2027“, mis juhindub Eestis jõustunud ja jõustuvate Euroopa Liidu direktiivide nõuetest ning Jäätmeseaduse sätetest. Olmejäätmete vedu toimub korraldatud jäätmeveona, 06.02.2022. algas korraldatud jäätmeveo periood. 2022 laienes biojäätmete vedu või kohapeal kompostimise kohustus kõikidele kinnistutele. 2022 aastal täiustati avalike segapakendi kogumismahutite võrgustikku, lisandus nii segapakendi kui ka klaaspakendi kogumiskonteinereid. Rakvere linna elanikel on eramajades võimalik kasutada pakendikoti teenust ning kortermajades pakendimahuti teenust, varasemalt oli teenus tasuta, kuid nüüd väikese teenustasu eest. SA KIK toetusmeetme raames soetati Rakvere linna munitsipaalasutustele 15 tubast jäätmete liigiti kogumist võimaldavad tubased sorteerimisjaamad. Toimub pidev teavitustöö jäätmete sorteerimise ja taaskasutuse osas. Kõikvõimalike taaskasutamiste majandusliku otstarbekuse leidmine on pidev protsess ning paljuski mõjutatud Euroopa Liidu poliitilistest otsustest. 2020. aastal andis Keskkonnaamet linnale loa taaskasutada pinnasejäätmeid Näituse tn 28 kinnistule rajatava maastikurattaraja ehitamisel. Taaskasutatav pinnas pärineb erinevatelt linna poolt tellitavatelt ehitusobjektidelt. 2023.aastal sai linn Keskkonnaametilt loa Lennuki tn 16 alale kelgu- ja suusamäe kujundamiseks.

Vabariigi Valitsuse 07.10.2022.a kinnitatud Ida-Eesti vesikonna veemajanduskava 2022 – 2027 kohaselt on Soolikaoja ökoloogiline seisund "halb ÖP (ökoloogiline potentsiaal)", koondseisundi hinne "halb" 2019.a uuringute kohaselt oli Soolikaoja seisund „kesine ÖP“. Rakvere linn on partner Keskkonnaministeeriumi koordineeritavas projektis LIFE IP CleanEST. Projekti raames tehti Soolikaoja uuring saasteainete allika tuvastamiseks ja kavandati edasised meetmed. Lisaks tehti 2022. aastal jääkreostuse uuring Rägavere tee lõpus asuva bensiinijaama territooriumil ning töötati välja meetmed pinnasereostuse puhastamiseks. Tegevuste eest vastutab Keskkonnaministeerium ning uuringud viib läbi Eesti Keskkonnauuringute Keskus. Projekti raames leitakse tulevikus ka jätkurahastusi, et siis uuringutulemuste ja väljatöötatud meetmete alusel likvideerida reostust ja jõuda veekogumite seisundi parandamiseni. 2022.a lõpus algas ühe jätkutegevusena LIFE LATESTAdapt projekt, mille raames on kavas Rahvaia väljavooltruubi puhastamine ja truubi seisukorra hindamiseks selleks vajalike uuringute teostamine. Ühtlasi on projekti eesmärgiks Tobia peakraavi ja Rahvaia truubi kokku saamise kohas kujundada looduslähedaste lahendustega sujuv ühendus läbi Kalda tn 3 kinnistu, mis võimaldaks vähendada üleujutuse ohtu piirkonnas. Kalda tn 3 kinnistul rajatakse läbi kahe olemasoleva tiigi ajalooline Tobia peakraavi voolusäng ning suletakse ca 50 – 60 aastat tagasi kinnistu serva rajatud inimtekkeline voolusäng. Koostamisel on Soolikaoja alamjooksu taastamise projekt, mille käigus rakendatakse meetmeid Soolikaoja isepuhastusvõime suurendamiseks.

Linna territooriumil asuvad ka mitmed jääkreostusobjektid, mis on riigi poolt kaardistatud ja Keskkonnaportaali registrisse kantud. Siiski on ilmnunud ka uusi reostuskahtlusega piirkondi.

Näiteks on teadmata ulatusega TK Kommunaari masuudihoidla kütuselekkest põhjustatud reostus Aia tn ja Karja tn vahelisel alal, mis jõuab Soolikaojja. Selle uurimisega tegeleb LIFE IP CleanEST projekt.

Rakvere linn ja AS Rakvere Vesi osalesid projektis EU Interreg Baltic Sea Region “Läänemere kaitsmine puhastamata reovee ärajuhtimise eest linnapiirkondade üleujutuste ajal” (NOAH). Rakvere pilootalal toimus sademevee süsteemide mõõdistus ja andmete töötlus ning loodi mudel pinnavormide ja sadeveesüsteemidega, mis annab aimu sadevee liikumise, immutamise ja võimalike üleujutusala kohta. See annab võimaluse paremini planeerida ja suunata sadevett. Projekti raames rajati Süstatiigile „tark lüüs“, mille abil luuakse puhvertsoon, mis vajadusel hoiab sadevett kinni.

Tulenevalt loomakaitseseaduse § 5 lõikest 3 on kohalikul omavalitsusel kohustus korraldada oma territooriumil hulkuvate loomade püüdmist, pidamist, hukkamist ja korjuse hävitamist. 2023. aasta lõpus valmis Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu eestvedamisel uus kaasaegsem koduloomade varjupaik, mille käivitumise järgselt sulges Rakvere Linnavalitsus enda territooriumil asunud ja amortiseerunud koduloomade varjupaiga. Rakvere Linnavalitusele kuulunud varjupaiga hoone ja rajatised lammutati 2024.aastal ning maa-ala korrastati.

Kliimaneutraalne Rakvere

Euroopa Liit on pikemaajalised kliimaeesmärgid kokku võtnud dokumendis „Konkurentsivõimeline vähese CO₂-heitega majandus aastaks 2050“. Eesmärkidest peamine on süsinikuheite vähendamine 80-95 protsenti võrreldes 1990. aastaga. See tähendab heite reaalset vähendamist ELis ning ei hõlma heitkogustega kauplemist. Eesmärgi saavutamiseks on vaja heitkoguseid vähendada 2030. aastaks 40 protsenti ning 2040. aastaks 60 protsenti võrra. Koos teiste arenenud riikidega peab EL astuma järkjärgulisi samme madala süsinikuheitega majanduse suunas. Eesti kliimapoliitika raamdokumendiks on „Kliimapoliitika põhialused aastani 2050“, millega lepiti kokku valdkondlikes ja kogu majandust hõlmavates poliitikasuundades, mis seavad selge teekonna aastani 2050, kuidas kasvuhoonegaaside heitkogust vähendada ning ühtlasi ka kliimamuutuste negatiivsete mõjudega kohaneda. Aastaks 2050 on Eesti konkurentsivõimeline, teadmispõhise ühiskonna ja majandusega kliimaneutraalne riik. Tagatud on kvaliteetne ja liigirikas elukeskkond ning valmisolek ja võime kliimamuutustega kohaneda, et kliimamuutuste põhjustatud ebasoodsaid mõjusid vähendada ja positiivseid mõjusid parimal viisil ära kasutada. Eesti pikaajaline siht on tasakaalustada kasvuhoonegaaside heide ja sidumine hiljemalt 2050. aastaks ehk vähendada selleks ajaks kasvuhoonegaaside netoheide nullini. Rakvere linna tellimisel koostati Rakvere linna säästva energia ja kliimamuutustega kohanemise tegevuskava (SECAP). Tegevuskava on alusdokumendiks linna kliima- ja energiaeesmärkide saavutamisel ning selle koostamise raames töötati välja linna energia- ja kliimapoliitiline visioon aastani 2050 ja strateegiakontseptsioon „Kliimaneutraalne Rakvere 2035“ ning säästva energiamajanduse ja kliimamuutustega kohanemise strateegia. 2022 aastal valmis Rakvere linna kliima- ja energiakava, mille tegemist rahastas Keskkonnainvesteeringute Keskus, mis haakub Eesti riikliku kliimapoliitika eesmärkidega, saavutamaks kliimaneutraalsus aastaks 2050.

Aasta 2030 visioon

- Rakvere linn on ulatuslike omavahel seotud metsa- ja rohealadega tervislik, puhas ja turvaline elukeskkond.
- Rakvere võtab suuna kliimaneutraalsusele programmiga „Kliimaneutraalne Rakvere 2035,,. (Rakvere linna kliima- ja energiakava, TREa)
- Näituse 28 tühermaa ja seni välja kaevatud pinnase ladustamisalana kasutatud maa on välja ehitatud rekreatsiooni ja elurikkuse piirkonnaks.
- Lennuki 16 välja kaevatud pinnase ladustamisalana kasutatud maa on välja ehitatud kelgu- ja rattaradadena kasutamiseks ning pakub elanikele aktiivse puhkuse võimalusi.
- Linnaelanike ja ettevõtete hoiakud on säästvad, jäätmemajandus toimib optimaalselt ning valdav enamik tekkivatest jäätmetest suunatakse taaskasutusse.
- Linnas tegutsevad tootmisettevõtted on orienteerunud kasutamaks innovaatilisi, turvalisi ja keskkonnohutuid tehnoloogiaid.
- Rakvere linna sademeveesüsteemid on looduslähedased ning puhta sademevee immutamine algab tekkekohas kasutades säästlikke (NBS) sadeveelahendusi.
- Soolikaoja osalise avamise väljaarendamise ja seisundi paranemisega on Rakverest saanud nn veeäärne linn.
- Rakvere linna tänavad ja parkimisalad on kaetud puude võradega, mis aitavad vähendada kuumasaarte teket.
- Rakvere linnas on kontrolli all võõrliikide levik ja nende tõrjumine.

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks, mis nõuavad kohest rakendamist

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 4.1 Optimaalseima jäätmevee teenuse tagamine	T 4.1.1 Jäätmete äraandmise võimaluste tagamine koostöös jäätmekäitlejatega. Rakvere linn korraldab jäätmekäitlust koostöös teiste maakonna omavalitsustega Lääne- Viru Jäätme keskuse baasil.	Pidev	Linna valitsus, projektid, erasektor
E 4.2 Mõistliku keskkonnateadlikkuse edendamine	T 4.2.1 Koostöölepe keskkonnaministeeriumiga – rakendamine (ÜHISTE KAVATSUSTE DEKLARATSIOON 2021-2035)	Pidev	Linna valitsus
	T 4.2.2 Loodusharidusteemaliste tegevuste soodustamine koostöös Rakvere haridusasutuste ja noortekeskusega. Sõpruslinnade vastavate organisatsioonidega parima praktika ja uuendusmeelsemate mõtete ning kogemuste vahetamine. Energiasäästliku linna maine tugevdamine hoonete energiatõhususe suurendamise, tänavavalgustuse renoveerimisel kasutatavate uuenduslike lahenduste kasutamise ning keskkonnasõbraliku linnatranspordi arengu soodustamise kaudu. Selle suunalise koostöö arendamine eraettevõtjatega.	Pidev	Linna valitsus, projektid, erasektor

	T 4.2.3 Näituse 28 loodaval elurikkuse alal keskkonnaharidusliku taristu (sh infotahvlid) väljaehitamine ja õppeprogrammide välja töötamine.	2025-2028	Linnavalitsus, projektid, erasektor, kolmas sektor
E 4.3 Õhu- ja võimaliku pinnasereostuse riskide vähendamine	T 4.3.1 Keskkonnasõbralik teede, parklate ja tänavate hooldus vastavalt vajadusele.	Pidev	Linnavalitsus, projektid, erasektor
	T 4.3.2 Keskkonnasõbralik ühistransport.	Pidev	
	T. 4.3.3 Geoloogilise uuringu tellimine maasoojuspuurkaevude soovitusliku lubatud sügavuse määramiseks eesmärgiga kaitsta põhjavett. ÜP alusuuring.	2025 - 2027	Linnavalitsus, projektid, erasektor
E 4.4 Looduskeskkonna säilitamine	T 4.4.1 Rakvere tammiku kui väärtusliku loodusobjekti hoidmine ja loodushoidlik arendus Kaitsekorralduskava alusel.	Pidev	Linnavalitsus, projektid
	T 4.4.2 Võõrliikide leviku alusuuringute teostamine ning tõrjumise alustamine alates 2026. aastast.		
	T 4.4.3 Elamumaade puhul tuleb kruntide planeerimisel säilitada maksimaalselt olemasolev kõrghaljastus.		
E 4.5 Looduskeskkonna majandamine	T 4.5.1 Metsamajandamiskavas kajastatud tegevuste elluviimine	Pidev	Linnavalitsus, projektid
	T 4.5.2 Soolikaoja ja sellel asuvate paistiikide settest ja taimestikust puhastamine ja võimalike reostuskollete leidmine ning likvideerimine.	Pidev	Linnavalitsus, projektid
E 4.6 Looduskeskkonna arendamine	T 4.6.1 Soolikaoja osalise avamise uuringute jätkamine.	2025-2028	Linnavalitsus, projektid
	T 4.6.2 Rahvaia väljavoolutruubi puhastamine ja uuringud, selgitamiseks välja truubi seisukorda ning parandamise vajadusi. Tobia peakraavi ja Rahvaia truubi ühenduskoha ümber ehitamine , vältimaks piirkonna üleujutusi (projekt LIFE LATEST) 2023-2027	2025-2027	Linnavalitsus, projektid
	T 4.6.3 Tänavate rekonstrueerimisel lahendatakse uus tänavahaljastus silmas pidades liigirikkuse suurendamise vajadust ning hooldamise optimaalsust. Võimaluse korral suunatakse sadevesi looduslikke sadeveelahendusi kasutades loodusesse tagasi.	Pidev	

E 4.7 Puhkealade korrastamine	T 4.7.1 Linna pinnase ladustamisalade korrastamine ja ümber kujundamine rekreatsioonialadeks.	2025-2028	Linnavalitsus, projektid
E 4.8 Kodutute loomadega tegelemine	T 4.8.1 Sujuva koostöö edendamine Lääne-Virumaa Koduloomade Varjupaik MTÜ'ga.	Pidev	Linnavalitsus, VIROL, projektid
E 4.9 Mürähäiringu vähendamine	T 4.9.1 Koostöö müraallikate valdajatega mürataseme vähendamiseks.	Pidev	Linnavalitsus, projektid, erasektor
	T 4.9.2 Uutel planeeringualadel mürakaardi andmetega arvestamine nii müraallikate lisandumisel tekkida võiva koosmõju kui ka olemasoleva müra leviku tõkestamise osas.	Pidev	Linnavalitsus, projektid, erasektor
E 4.10 Üleujutusriskide vähendamine	T 4.10.1 Sademeveeüleujutuste vältimisel või vähendamisel tuleb tagada vett läbilaskvate pindade ja rohealade osakaalu säilitamine.	Pidev	Linnavalitsus, projektid, erasektor
	T 4.10.2 Kraavide säilitamine ja/või taastamine ning kasutuses hoidmine, vett läbilaskvate katendite kasutamine parklates, rohekatused ja -seinad hoonetel, viibealade planeerimine (viibetiigid, imbväljakud, vihmapeenrad, puhverribad jm), nõvad jm		

Lisaks prioriteetsematele linna arengu jaoks oluliste keskkonnaprojektide ja -tegevuste loetelu

Eesmärk	Tegevus		Teostajad, rahastajad
E 4.11 Taristu arendamine	T 4.11.1 Korduvkasutusega pakendijäätmete kogumise soodustamine (s.h taaskasutatavate jäätmete kogumise korraldamine).	Pidev	Linnavalitsus, projektid
	T 4.11.2 Taaskasutusse suunatavate jäätmete liigiti kogumise soodustamine.	Pidev	Linnavalitsus, projektid
E 4.12 Keskkonna-seisundi seire	T 4.12.1 Ussimäe prügila sulgemisjärgses seires osalemine.	Pidev	Linnavalitsus
E 4.13 Keskkonna-	T 4.13.1 Elanikkonna keskkonnateadlikkuse tõstmine infolehtede, infopäevade, seminaride ja meedia abil.	Pidev	Linnavalitsus, projektid

teadlikkuse tõstmine	T 4.13.2 Linnakodanikele võimaluste loomine osalemaks talgupäevadel.	Pidev	Linnavalitsus
	T 4.13.3 Rakvere linn juhindub oma tegevustes kliimakavades seatud eesmärkidest.	Pidev	Linnavalitsus, projektid
E 4.14 Jäätmehoolduse arendamine	T 4.14.1 Rakvere linna jäätmehoolduseeskirja vastavusse viimine kehtiva jäätmeseadusega ja keskkonnaministri 16.01.2007 määrusega nr 4 „Olmejäätmete sortimise kord ning sorditud jäätmete liigitamise alused“.	2026-2027	Linnavalitsus
	T 4.14.2 Koostöö Lääne-Viru Jäätmekeskusega.	Pidev	Linnavalitsus

5. HALJASTUS

Hetkeseis

Rakvere näol on tegu küllaltki roheline linnakeskkonnaga. Ainuüksi metsade all on *ca* 12 % linna haldusterritooriumist. Lisanduvad pargid ja muud väiksemad haljasalad, kokku moodustavad linna rohealad ligikaudu kolmandiku kogu pindalast. Tuntumad haljasalad ja puhkekohad on Vallimägi, Tammik, Palermo mets, Õpetaja heinamaa, Kiriku park, Rahvaaed. Täiendavalt lisavad rohelist ja tõstavad looduslikku mitmekesisust puisteed ja roheliste eraaedade piirkonnad. Linnale kuuluvate ühtsete rohealade võrgustik puudub vaid linna põhjaosas. Roheluse— puudus on kõige suurem kesklinnas, kus haljastuse (eelkõige kõrghaljastuse) osakaal on seoses arendustegevusega tunduvalt vähenenud. Sinitaristu osakaal linnas vajab tähelepanu - sadevete suunamine torudesse on valingvihmade korral raskendatud ja tagada tuleb vee viibevõimaluste paranemine (viibetiigid, nõvad) koos pääsuga ojadesse-kraavidesse.

Haljasalade hooldamisel on vaated muutumas looduslikku mitmekesisust soosivamaks. Suured haljasalad moodustavad tugivõrgustiku liikide säilimisele, luues seega võimaluse saada praktilist loodusharidust linnalises keskkonnas. Linna haljasala muutub ökolöksust tugialaks. Oluline ei ole standardile vastavalt niidetud muru, põetud hekid ja lilleklumbid, tähtis on, et linnakodanik ennast ühes või teises kohas hästi tunneks ning alade hoolduskulud oleks mõistlikud. Selle põhimõtte järgi tuleb esmajärjekorras uuendada ja hooldada olemasolevaid objekte. Projekti korras uute objektide rajamisel tuleb põhjalikult kaaluda võimekust neid ka üleval pidada.

Rakveres on mitmeid mängu- ja spordiväljakuid, mis võimaldavad erinevatele vanusegruppidele leida tegevust välikeskkonnas. Samas on võimalused piiratud standartsete lahenduste kasutamise läbi. Elementide kvaliteet on ajas pidevalt paranenud kuid kasutusvõimalused on siiski piiratud.

Linna haljastuse ja sellega seonduva tugistruktuuri optimaalseks arendamiseks on linna tellimisel koostatud spetsiaalsed kavad: Artes Terrae OÜ poolt koostatud „Rakvere haljastu analüüs. Köide I. Rakvere haljastu ja rohestruktuur“ (Tartu, 2009) ja OÜ Kivisilla poolt

koostatud „Rakvere linna avalike mängu- ja spordiväljakute analüüs ja arengusuunad“ (Tallinn 2009).

Aasta 2030 visioon

- Tänavahaljastusel ja rohekatustel on keskne roll kliimamuutustega kohanemisel, leevendades linna soojussaarte mõju ja kaitstes üleujutuste eest, vähendades samal ajal süsiniku sidumise kaudu kasvuhoonegaaside koguseid atmosfääris.
- Linna rohealad aitavad vähendada ja kõrvaldada saastet, filtreerides õhuosakesi, puhastades vett ja vähendades müra. Teadlikult kavandatud rohevõrgustik tugevdab tehis-, poollooduslike ja looduslike alade ühendatust, toetades sellega elurikkuse suurendamise eesmärke.
- Linnas on tagatud ökoloogiliselt mitmekülgne, aktiivseid tegevusvõimalusi ja esteetilisi väärtusi pakkuv ning kõiki sotsiaalseid gruppe rahuldav sini-, rohe- ja puhkealade võrgustik.
- Linna kalmistud on heakorrastatud. Tagatud on traditsioonilised matmisvõimalused ning välja on arendatud urnimatuste tegemise võimalused. Alustatud on matmisi uuel Palermo kalmistul.
- Rakveres on loodud mitmed elurikkusküllased ja eriilmelise (salumets-, niidutaimestik, jm) taimestikuga alad.
- Rakveres on linna suuremates elanike arvuga piirkondades (Lennuvälja, Seminari) mahult suuremad mänguväljakud tegevuskeskused (kogukonnaaed + spordiharrastusi soodustavad elemendid + mänguvõimalusi pakkuvad elemendid) erinevas vanuses lastele, perede ühise ajaveetmise soodustamiseks.
- Mänguväljakud pakuvad alternatiivseid võimalusi vaba mängu tekkimiseks. Linna haljasalade ja mänguväljakute rajamisel ollakse innovaatilised ja hooldamisel jälgitakse, et kulud ei oleks ebamõistlikult suured.
- Rakveres on aktiivne kogukonnaaedades tegelev elanikkond. Linnaaiad on loodud silmas pidades pikka perspektiivi ja jätkusuutlikkust. Linnaaed algab tänavalt.
- Linnakodanikele rajatud puhkealad ja tervisespordirajad pakuvad lisaväärtust ka erasektori poolt turismiteenuseid pakuvatele ettevõtetele ja meelitavad linna rohkelt turiste.
- Linna kõrghaljastuse osakaal suureneb tänavahaljastuse uuendamise ja läbi mõeldud kinnisvaraarenduse lisandumise läbi pidevalt. Kõrghaljastus on regulaarselt hooldatud ja selle seisukord on hinnatud.
- Teede, tänavate ja parkimisaladega paralleelselt rajatav haljastus on lahendatud lähtuvalt seatud kliimaeesmärkidest ning säästlikest sadeveelahendustest.

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks, mis nõuavad kohest rakendamist

Lähtuvalt varasemalt koostatud töödest, rahalisest võimalustest ja töögruppide arvamustest on välja joonistunud järgnev prioriteetide tabel:

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 5.1 Mänguväljakute arendamine	T 5.1.1 Peremänguväljakute rajamine, sihtgruppidele väikelastest eakateni.	Pidev	Linnavalitsus, projektid, erasektor
	T 5.1.2 Tormi tänava koduhoovi mänguväljaku rajamine kõige nooremale vanusegrupile.	2026-2030	Linnavalitsus, projektid
E 5.2 Vähest ressurssi nõudvate uudsete ideeprojektide läbiviimine	T 5.2.1 Üliõpilaste ja õpilaste ajutiste installatsioonide loomise võimalus linnaruumis.	Pidev	Linnavalitsus, erasektor, kolmas sektor, haridusasutused
	T 5.2.2 Lammaste või muude koduloomade Vallimäel karjatamise võimalused.	Pidev	Linnavalitsus, erasektor, kolmas sektor, haridusasutused
	T 5.2.3 Niidutaimestiku rajamine ja taastamine.	Pidev	Linnavalitsus, erasektor, kolmas sektor, haridusasutused
E 5.3 Kalmistute teenindustaseme tõstmine	T 5.3.1 Palermo kalmistu arendamine.	2025-2027	Linnavalitsus, projektid
E 5.4 Rohealade ja puhkevõimaluste arendamine	T 5.4.1 Rahvaaija rekonstrueerimine.	2025-2030	Linnavalitsus, projektid
	T 5.4.2 Promenaadi pikendus - Seminari tn linearpark.	2025-2030	Linnavalitsus, projektid
	T 5.4.3 Näituse tn 28 elurikkuseala loomine ja inimestele looduses viibimise võimaluste arendamine linna põhjaosas.	2025-2030	Linnavalitsus, projektid
	T 5.4.4 Parkali tn promenaadiala rohestamine kliimakava eesmärkide täitmiseks	2025-2027	Linnavalitsus, projektid
	T 5.4.5 Lai tn 34 pargiala arendamine linnaaiaks, mis võimaldab pakkuda puhkevõimalusi, edendada loodusharidust.	2025-2027	
	T 5.4.6 Kõnniteede ja jalgrattateede äärde pinkide paigaldamine.	Pidev	
	T 5.5.1 Ülevaate koostamine linna rohealade ja haljastuse seisundist ning ökosüsteemide süsiniku sidumise võimest. Oluline alusinfo	2025-2030	Linnavalitsus, projektid

E 5.5 Rohe- ja sinialade arengukava	otsustamisel, kuidas säilitada ja laiendada taimestikku, mis on efektiivne just süsiniku sidumisel.		
	T. 5.5.2 Võõrliikide leviku jälgimine	Pidev	Linnavalitsus, projektid
	T. 5.5.3 Linna rohestamiskava koostamine	2026-2030	Linnavalitsus, projektid

Lisaks prioriteetsematele linna arengu jaoks oluliste haljastusvaldkonna eesmärkide ja tegevuste loetelu

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 5.6 Olemasolevate puhkealade kasutuse intensiivistamine	T 5.6.1 Olemasolevate puhkealade remont ja inventari kaasajastamine. Puhkealade polüfunktsionaalsuse suurendamine. Igal sotsiaalsel grupil peab olema võimalus puhkeala kasutada üksteist võimalikult vähe häirides .	Pidev	Linnavalitsus, kolmas sektor, erasektor, projektid
E 5.7 Kalmistute teenindustaseme tõstmine	T 5.7.1 Olemasolevate kalmistute esteetilise ilme parandamine ja veevarustuse tagamine.	2025-2027	Linnavalitsus, projektid
E 5.8 Mängu- väljakute arendamine	T 5.8.1 „Rakvere linna avalike mängu- ja spordiväljakute analüüs ja arengusuunad“ töös kavandatu elluviimine. Uue analüüsi tellimine tehtud töö hindamiseks.	2025-2027	Linnavalitsus, kolmas sektor, projektid, erasektor
E 5.9 Vähest ressursi nõudvate uudsete ideeprojektide läbiviimine	T 5.9.1 Ilutaimede asemel kasvatada dekoratiivsemaid köögivilju ning istutada avalikesse parkidesse ka viljapuid.	Pidev	Linnavalitsus, projektid, erasektor, haridusasutused
	T 5.9.2 Linnaruumi arendamiseks heade mõtete leidmiseks linnakodanike kaasamine.	Pidev	Linnavalitsus, projektid, erasektor, haridusasutused
E 5.10 Rohealade ja puhkevõimaluste arendamine	T 5.10.1 Liigirikaste alleede rajamine.	2025-2030	Linnavalitsus, kolmas sektor, projektid, erasektor
	T 5.10.2 Põhjametsa rajamine.	2025-2030	Linnavalitsus, kolmas sektor, projektid, erasektor

	T 5.10.3 100 tamme pargi arendamine Tuleviku tn 22.	2025-2030	Linnavalitsus, kolmas sektor, projektid, erasektor
	T 5.10.4 Kogukonna- ja õppeaedade rajamine	2025-2030	Linnavalitsus, kolmas sektor, projektid, erasektor
E 5.11 Võimekuse suurendamine linna üldises heakorras	T 5.11.1 Era- ja kolmanda sektoriga koostööprojektide läbiviimine. Koostöö korteriühistutega nende territooriumite planeerimisel.	Pidev	Linnavalitsus, kolmas sektor, projektid, erasektor
	T 5.11.2 Teede- ja parklate rajamisel ja rekonstrueerimisel tagada säästvate sademeveelahenduste rajamine paralleelselt haljastuse rajamisega.	Pidev	Linnavalitsus, kolmas sektor, projektid, erasektor
	T 5.11.3 Linna olulisemate tänavate ääres tuleb säilitada, rekonstrueerida või rajada vähemalt ühel pool tänavat puudeallee, mis varjutab kõnnitee.	Pidev	Linnavalitsus, kolmas sektor, projektid, erasektor

6. SPORT

Hetkeseis

Linna spordibaase ja rajatise haldab ning tööd koordineerib Rakvere Spordikeskus. Sportimisvõimalused Rakveres on linna suurst arvestades väga head. Tänapäevane spordikeskus, toimivad spordikool ja spordiklubid, motiveeritud ning pühendunud treenerid ja eestvedajad, spordiürituste rohkus ja eripalgelisus on Rakverele andnud Eesti mastaabis arvestatava sportliku linna maine ja Euroopa Spordilinna tiitli 2022. Tegutsevate spordiorganisatsioonide ja treenerite tase on kõrge ning annab hea võimaluse ambitsioonikamatel jõuda maailma absoluutsesse tippu. Tagatud on spordiharrastamise võimalus kõigile soovijatele. Linnas on suur spordiharrastajate hulk ning püramiidi lai põhi suurendab ka tippu jõudvate tegijate hulka ja võimalusi.

Eesmärgiks on muuta efektiivsemaks olemasolevate vahendite kasutamist ning optimeerida olemasolevate rajatiste ülalpidamiskulusid. Rakvere linn toetab järjepidevalt traditsiooniks saanud rahvaspordi- ja mainekujundusüritusi (nt Eesti Ööjooks) ning teiste suursündmuste Rakveres toimumist, mis toob linna sportlasi ja spordihuvilisi nii Eestist kui ka välismaalt. Rakveres korraldatakse igal aastal Eesti meistrivõistluste tasemel spordivõistlusi ning rahvusvahelisel tasemel mõõduvõtmisi. Võistluste korraldamise üheks eesmärgiks on aidata

kaasa sporditurismi arengule. Rakvere Spordikeskus on eestvedaja võrgustikutöös spordialaliitudega Liikumisharrastuse kompetentsikeskusega, Kultuuriministeeriumiga, maakonna Spordiliiduga ning teiste spordikeskuste juhtidega. Võrgustikutöö tulemusena vahetatakse osapooltega parimaid praktikaid ning luuakse efektiivsust ja läbipaistvust spordijuhtimise valdkonnas. Linnas on loodud head võimalused erinevate spordilaagrite korraldamiseks (sporditaristut silmas pidades). Rakveres on suurvõistluste pidamiseks ja suurte rahvaspordisündmuste korraldamiseks tagatud tasemel spordi- ja majutusvõimalused ning muud vajalikud teenused.

Aasta 2030 visioon

- Rakvere linnakeskkond on arendatud liikumisharrastust ja teisi sportlikke tegevusi soodustavaks ning sportimisvõimaluste valik ja tase on sarnase elanike arvuga linnadega võrreldes parim Põhjamaades.

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks, mis nõuavad kohest rakendamist

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 6.1 Sportimisvõimaluste arendus	T 6.1.1 Spordikeskuse harjutusväljaku, sh volle platside, ja tuletõrjespordi staadioni arendus, uute sportimisvõimaluste ja -alade loomine harjutusväljaku kinnistule.	2025-2026	Linnavalitsus, projektid, kolmas sektor
	T 6.1.2 Rakvere Spordihalli kaasajastamine. sanitaarremont, pesuruumide ja riietusruumide remont. Kergejõustikumaneeži katuse remont.	2025-2028	Linnavalitsus, projektid, kolmas sektor
	T 6.1.3 Rakvere staadioni ja selle tribüünihoone renoveerimine	2026-2027	Linnavalitsus, projektid, kolmas sektor
	T 6.1.4 Rakvere linna staadionil murukatte ja rajakatte uuendamine	2026	Linnavalitsus, projektid, kolmas sektor
	T 6.1.5 Rakvere staadioni tribüünihoone renoveerimine	2027-2028	Linnavalitsus, projektid, kolmas sektor
	T 6.2.1 Uute noorte kaasamine, noorsportlaste toetamine ja tunnustamine.	Pidev	Linnavalitsus, erasektor, kolmas sektor, spordikool, projektid

E 6.2 Spordi propageerimine ja arendamine	T 6.2.2 Spordiorganisatsioonide tegevuse toetamine.	Pidev	Linnavalitsus, erasektor, kolmas sektor, spordikeskus, projektid
	T 6.2.3 Traditsiooniks saanud tervisespordiürituste ning uute algatuste toetamine.	Pidev	Linnavalitsus, erasektor, kolmas sektor, spordikeskus, projektid
	T 6.2.4 Olemasolevate rajatiste intensiivsem kasutamine ja täituvuse maksimeerimine.	Pidev	Linnavalitsus, erasektor, kolmas sektor, spordikeskus, projektid
	T 6.2.5 Liikumisharjumuste, vaimse tervise ja tervisliku toitumise propageerimine.	Pidev	Linnavalitsus, spordikeskus, projektid

Lisaks prioriteetsematele linna arengu jaoks oluliste spordivaldkonna eesmärkide ja tegevuste loetelu

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 6.3 Erinevate sportimisvõimaluste valiku laiendamine	T 6.3.1 Multifunktsionaalse spordihalli rajamine (kergejõustikuringi, pallimänguväljak, maadlus).	2025 2030	Erasektor, linnavalitsus, kolmas sektor, projektid
	T 6.3.2 Erasektori initsiatiivil rajatavate objektide ehitamises ja/või teenuse ostmises osalemine (nt jääväljaku, rannavõrkpalli-, tehnikaspordi- ja ekstreemspordi sisehallide rajamine).	Pidev	Linnavalitsus, riik, erasektor, projektid
	T 6.3.3 Jalgpalli sisehalli rajamine koos olmehoonega.	2025	Linnavalitsus, spordikeskus, riik, erasektor, projektid
	T 6.3.4 Püsijääga uisuplatsi rajamine koos sellega kaasneva infrasuüsteemidega nagu jäämasin, valgustus (koolide liikumistundide läbiviimine, talvel välitegevuste valiku suurendamine, noorte spordi arendamine, harrastusspordi arendamine -	2026-2027	Linnavalitsus, Spordikeskus, projektid, riik, omavalitsused

	jäähoki, iluuisutamine, kiiruisutamine ja kurling). Suvel saab samas kohas jätkuda rannavõrkpall ning talvel muutub see ala püsijäälis uisuplatsiks.		
E 6.4 Koostöö ümbruskonna omavalitustega spordirajatiste loomisel ja arendamisel	T 6.4.1 Spordirajatiste kasutamise ja rajamisel info vahendamine, osalemine arendusprojektides ja ühiste tegevuste koordineerimine.	Pidev	Linnavalitsus, spordikeskus omavalitsused, erasektor, kolmas sektor
E 6.5 Sportimisvõimaluste arendus	T 6.5.1 Soolikaoja puhke- ja tervisespordiraja arendus.	2025-2030	Linnavalitsus, projektid
	T 6.5.2 Terviseradade (sh Palermo, Tammiku, Vallimäe, Põhjametsa) arendus. Kõrgemäe talispordikeskuse arendamine koostöös teiste omavalitsustega. Suusa- ja kergliikluskorraldus või -tunneli ehitamine (Lilleoru tänavat ületav).	2025-2028	Linnavalitsus, omavalitsused, riik, erasektor, projektid
	T 6.5.3 Discgolfi raja võrgustiku arendamine ja profiraja asukoha leidmine.	2025-2027	Linnavalitsus, projektid, spordikeskus
	T 6.5.4 Rahu Halli rekonstrueerimine energiatõhusaks ja kaasaegseks spordirajatiseks.	2025-2027	Linnavalitsus, projektid
	T 6.5.5 Rakvere Rahu Halli välise pallimänguväljaku renoveerimine.	2026-2027	Linnavalitsus, Spordikeskus, projektid
	T 6.5.6 Rakvere Vahtra tn. laste mänguväljaku palliplatsi renoveerimine	2025-2027	Linnavalitsus, projektid

7. KULTUUR

Hetkeseis

Rakvere on uudsete ideede ja ürituste läbiviimiseks parim koht. Linnas toimub mitmekesine kultuurielu, korraldatakse suurejoonelisi kultuurisündmusi. Rakvere on Euroopa väiksemaid linnu, kus on oma kutseline teater.

Linna suuremad kultuuriasutused on Rakvere Raamatukogu, Rakvere Muusikakool, SA Rakvere Teatrimaja ja Teatrikino, Virumaa Muuseumid SA koos Rakvere Linnuse, Rehbinderi maja, Eesti Politseimuuseumi ja Linnakodaniku Majamuuseumiga, Rakvere Galerii. Lisaks tegutsevad mitmed mittetulundusühingud, seltsid ja kogudused, pakkudes tegevust erinevatele sihtrühmadele (muusika, tants, kunst, harrastusteater jne).

Linna kultuurielu koordineerib ja korraldab Rakvere Kultuurikeskus, viies läbi ise üritusi ja aidates teisi läbiviimise juures.

Traditsioonilised üritused on Rakvere linna päevad, Rahvustoitade ja -kultuurifestival „Kamalammas“, Rakvere Kultuurifestival, Arvo Pärdi sünnipäevale pühendatud sündmused, Jaan Paku nimeline noorte muusikute festival, teatristival Baltoscandal, Rakvere Laste Balletifestival, filmifestival „Festheart“ ja Meeste Tantsupidu. Tähistatakse rahvus- ja riiklikke pühi ning rahvuskalendri tähtpäevi. Rakvere linn kinnitab igaks aastaks oma esinduskollektiivid, kellel on au esindada linna erinevatel kultuuriüritustel.

Väljakutseks on kultuurielu korraldamist ja arengusuundi mõjutavad kriisiolukorrad, millega seoses kultuuriasutused ja seltsid peavad oma tegevusi ümber korraldama.

Aasta 2030 visioon

- Rakvere on Virumaa kultuuripealinn, mis on omanäoliste kultuurisündmustega rahvusvahelisel pildil.
- Linnas on välja arendatud mitmekesised ja kaasaegsed võimalused kultuuri korraldamiseks.
- Valminud on Arvo Pärile pühendatud Ukuaru muusikamaja.
- Rakvere Raamatukogu tegutseb kaasaegsetes ruumides ja on kogukonna õppimise, kultuuritarbimise ja vaba aja veetmise kohaks.
- Tagatud on võimalused erinevate huvirühmade kaasatuseks kultuuriellu.
- Tagatakse parimal moel kultuuri toimimine ja arenemine igas olukorras.

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks, mis nõuavad kohest rakendamist

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad, koostööpartnerid
E 7.1 Rakveres on mitmeke-sised võimalu-sed korraldada ja tarbida erinevaid kultuuri-sündmusi	T 7.1.1 Uute kultuuriobjektide toimimiseks vajalike struktuurüksuste arendamine.	Pidev	Linnavalitsus, projektid
	T 7.1.2 Kultuuriprogrammi korraldamine avalikkusele.	Pidev	Kultuurikeskus, Linnavalitsus, allasutused, erasektor, kolmas sektor

Lisaks linnas lahendamist vajavad kultuurivaldkonna eesmärgid, tegevused ja projektid

E 7.2 Rakverel on toetatud mitmekülgne kultuuriruum	T 7.2.1 Kultuuriseltside, sh esinduskollektiivide tegevuse toetamine.	Pidev	Linnavalitsus
	T 7.2.2 Erineva suunitlusega kultuuriürituste ja -projektide kaasfinantseerimine.	Pidev	Linnavalitsus
	T 7.2.3 Kohalike, üle-eestiliste ja rahvusvaheliste sündmuste toetamine ja osalemine.	Pidev	Linnavalitsus, kultuurikeskus, muusikakool, raamatukogu, galerii, seltsid jt.
	T 7.2.4 Kultuuriinfo jagamine veebiplatvormi visitRakvere.com platvormil ja selle haldamine.	Pidev	Linnavalitsus (TIK) Kultuurikeskus
	T 7.2.5 Vähemusrahvuste kultuuri säilitamise ja integratsiooni toetamine.	Pidev	Linnavalitsus, hallatavad asutused, projektid
	T 7.2.6 Vallimäe Vabaõhukeskuse jätkuv arendamine atraktiivseks ja hästitoimivaks esinemispaigaks ja turismi sihtkohaks.	Pidev	Linnavalitsus, TIK Kultuurikeskus, projektid
	T 7.2.7 Rakvere Vallimäel asuva linnuse varemepargi konserveerimine ja valgustamine, et tagada selle säilimine ja turvaline ligipääs.	Pidev	Linnavalitsus, SA Virumaa Muuseumid, projektid

	T 7.2.8 SA Rakvere Teatrimaja kompleksi renoveerimine, restaureerimine ja valgustamine. Tagamaks selle säilimist ning külastajate turvalist ligipääsu.	Pidev	Linnavalitsus, SA Rakvere Teatrimaja, projektid
E 7.3 Rakveres on kaasaegsed ja koostöös toimivad kultuuri-asutused	T 7.3.1 Rakvere Raamatukogu kaasajastamine ja ruumipuuduse lahendamine.	2025-2030	Linnavalitsus, Rakvere Raamatukogu, projektid
	T 7.3.2 Rakvere Raamatukogu iseteenindusvõimaluste arendamine.	2025-2026	Linnavalitsus, Rakvere Raamatukogu, projektid
	T 7.3.3 Linna asutuste, organisatsioonide ja kultuuriseltside vahelise koostöö arendamine.	Pidev	Linnavalitsus, allasutused, seltsid jm koostööpartnerid
	T 7.3.4 Linna kultuuri keskuseks on toimiv muusikamaja rikkaliku kultuuriprogrammi ning huvihariduse ja -tegevustega	Pidev	Linnavalitsus, Kultuurikeskus

8. SOTSIAALHOOLEKANNE, LASTE HEAOLU, TERVIS

Hetkeseis

Rakvere linn pakub oma elanikele turvalist, hoolivat ja toetavat elukeskkonda. Sotsiaalteenuste osutamisel lähtutakse üldtunnustatud kvaliteedipõhimõtetest. Inimesel on esmane vastutus enda ja oma perekonnaliikmete toimetuleku tagamise eest. Abivajaduse tekkimisel on tagatud vajalik tugi ning ligipääs sotsiaalteenustele ja -toetustele, mis aitavad elada täisväärtuslikku ja väärikat elu. Teenused on inimesele kättesaadavad, juurdepääsetavad ning taskukohased. Teenuseid osutatakse toetavas keskkonnas. Teenused vastavad inimese individuaalsetele vajadustele, parendavad või säilitavad tema elukvaliteeti. Teenused katavad inimese vajadusi terviklikult, eesmärgi saavutamiseks tehakse vajadusel võrgustikutööd teiste teenuste pakkujatega. Teenuse osutamisel suurendatakse või säilitatakse inimese iseseisvust oma elu korraldamisel kaasates inimest oma isiklike eesmärkide ja vajaduste määratlemisse. Inimest, tema lähedasi ja teisi huvigruppe kaasatakse teenuse planeerimisse ja arendamisse. Teenuseid osutavad kvalifitseeritud töötajad, kelle tööalasesse arengusse teenuseosutaja järjepidevalt panustab.

Rakvere linnas makstakse universaalseid ja sissetulekutest sõltuvaid sotsiaaltoetusi. Universaalsed toetused on sünnitoetus, kooli alguse toetus, represseeritud ning represseerituga võrdsustatud isikute toetus, puudega isiku eluruumi kohandamise toetus, hooldekodu teenuse toetus, hooldajatoetus, matusetoetus. Sissetulekutest sõltuvad toetused on riiklik

toimetulekutoetus, ühekordne sotsiaaltoetus, lastega perede sotsiaaltoetus (<https://www.riigiteataja.ee/akt/421062023037>).

Rakvere linn on loonud vajalikud tingimused laste ja noorte õiguste ning heaolu tagamiseks. Rakvere linnas töötab kolm laste heaolu spetsialisti ja projekti raames noorte heaolu spetsialist. Lapsevanematele korraldatakse vanemlust toetavaid koolitusi (näiteks „Imelised aastad“, Gordoni perekool jne), osutatakse erinevaid nõustamisteenuseid ja pakutakse perede tugiisikuteenust.

Rakvere munitsipaalkoolides on 1.-9. klassi õpilastele koolitoit tasuta, riigitoetusest puudujääva osa tasub omavalitsus. Lasteaialastele on tagatud tasuta hommikusöök.

Rakvere Linnavalitsuse spetsialistid nõustavad erivajadustega laste vanemaid ja erivajadustega täisealisi. Vajadusel pakutakse neile toetavaid sotsiaalteenuseid ja –toetuseid.

Rakvere linnas osutab sotsiaalteenuseid **Rakvere Sotsiaalkeskus**. Rakvere Sotsiaalkeskuses osutatakse eakate päevakeskuse teenust, dementsete päevahoiuteenust, erihoolekandeteenust (toetatud elamise ja igapäevaelu toetamise teenus), laste päevakeskuse teenust, koduteenust, sotsiaaltransporditeenust, tugiisikuteenust, isikliku abistaja teenust, õpilaste arengut toetavaid tugispetsialistide teenuseid, ja varjupaigateenust. **Eakate päevakeskuses** töötavad mitmed huvialaringid, saab lugeda ajalehti ja ajakirju ning kasutada arvutit. Lisaks pakutakse saunateenust, pesupesemise teenust ning muid tervise- ja iluteenuseid. **Laste päevakeskuses** on võimalik osaleda eakohast arengut toetavates vabaajategevustes, saada toetust igapäevaelu kohustustega toimetulemisel ja enese eest hoolitsemisel, õppida sobivates tingimustes ning saada tuge õppetöös. **Psüühilise erivajadusega inimeste päevakeskuses** pakutakse igapäevaelu toetamise teenust (riiklikult finantseeritud 16 kohta). Rakvere Sotsiaalkeskuse **sotsiaalmajas** on 30 sotsiaalkorterit ja kriisituba–vältimatu abi osutamiseks. Sotsiaalmajas pakutakse toetatud elamise teenust 8 inimesele. Sotsiaalmaja nullkorrusel osutatakse varjupaigateenust.

Rakvere linn toetab sotsiaalvaldkonnas tegutsevaid mittetulundusühinguid tegevustoetuse ja erinevate projektide rahastamise kaudu. Rakveres on 3 erahooldekodu. EELK Rakvere Kolmainu kogudus on loonud töökeskuse erivajadustega täiskasvanutele ning pakub kogukonnas elamise teenust. Vajadusel on võimalik kasutada OÜ Sõiduabi sotsiaaltransporditeenust.

Koostöös Päästeametiga toetatakse vähekindlustatud isikute kütteseademete ja elektrisüsteemide uuendamist.

Rakvere linn osaleb Sotsiaalkindlustusameti pilootprojektis “Isikukeskse erihoolekande teenusmudeli jätkurakendamine kohalikus omavalitsuses 2025 – 2026” (ISTE), mis kestab kuni 31.12.2026. Projekti kaudu toetatakse 15 tööealist erivajadusega inimest, et suurendada nende iseseisvat toimetulekut.

Rakvere linn osaleb alates 01.02.2023 Eesti Linnade ja Valdade Liidu partnerina projekti „Kohalike omavalitsuste toetamine lõimumise, sealhulgas kohanemise teenuste pakkumisel“ tegevuste elluviimisel. Projekti raames toetatakse uussisserändajaid, tagasipöördujaid ja vähelõimunud elanikke.

Rakvere linn arendab projektiga “Koduteenuste arendamine Rakvere linnas” koduteenust. Projekti raames võetakse tööle neli töötajat - 3 isikuabitöötajat ja 1 haldustöötaja ning hakatakse koduteenust pakkuma kuni viiel päeval nädalas. Projektiga suurendatakse ligipääsetavust teenustele ning parandatakse eakate toimetulekut kodus. Eakal on võimalik koduteenuse osutamisel elada pikemalt oma kodus. Samuti väheneb koduteenuse arendamisega lähedaste hoolduskoormus. Projekti tegevused toimuvad alates 01.02.2025 kuni 31.01.2027.

Aasta 2030 visioon

- Rakveres on märkav ja hästitoimiv kogukond. Linn hoolib oma kogukonna liikmetest.
- Paindlikud ja isikukesksed sotsiaalteenused ja –toetused soodustavad inimeste iseseisvat toimetulekut.
- Linnaruum ja avalikud hooned on erivajadustega inimestele ligipääsetavad ja avalikud teenused on kõigile võrdselt kättesaadavad.
- Tulemuslik võrgustikutöö aitab ennetada sotsiaalprobleeme.

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks, mis nõuavad kohest rakendamist

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 8.1 Märkav, teadlik ja kogukond hooliv, tegus	T 8.1.1 Elanike teadlikkuse tõstmine läbi sotsiaalmeedia ja ajakirjanduse abivajajate märkamisel ja nendest linnavalitsuse või teiste abistavate organisatsioonide teavitamisel.	Pidev	Linnavalitsus, teised partnerid
	T 8.1.2-Elanike teavitamine sotsiaalabi- ja –teenuste võimalustest läbi erinevate kanalite.	Pidev	Linnavalitsus, sotsiaalkeskus
	T 8.1.3 Rakvere Sotsiaalkeskuses toimuvatesse tegevustesse elanike aktiivsem kaasamine.	Pidev	Linnavalitsus, sotsiaalkeskus
E 8.2 Tõhus, paindlik ja kliendikeskne sotsiaalteenuste süsteem	T 8.2.1 Stabiilsete, paindlike ja kliendikesksete sotsiaalteenuste osutamise tagamine, eelistades ennetavaid teenuseid.	Pidev	Linnavalitsus, kolmas sektor, projektid, kogudused ja teised partnerid
	T 8.2.2 Pakutavate sotsiaalteenuste tõhususe analüüsimine ja mitmekesistamine ning teenuste kättesaadavuse parandamine erinevatele sihtrühmadele	Pidev	Linnavalitsus, sotsiaalkeskus

	T 8.2.3 Innovaatiliste lahenduste arendamine sotsiaalteenuste pakkumisel.	Pidev	Linnavalitsus, sotsiaalkeskus
	T 8.2.4 Klienditöö tegemine juhtumikorralduse põhimõttel	Pidev	Linnavalitsus
	T 8.2.5 Integreeritud teenusmudeli rakendamine koolist välja langemise ennetamiseks Rakvere linna lasteaedades ja koolides.	Pidev	Koolid, lasteaiaid
E 8.3 Efektiivne sotsiaaltoetuste süsteem	T 8.3.1 Olemasolevate sotsiaaltoetuste analüüs.	2026	Linnavalitsus,
	T 8.3.2 Efektiivsete sotsiaaltoetuste väljatöötamine ja uuendamine.	Pidev	Linnavalitsus
E 8.4 Tõhus võrgustikutöö	T 8.4.1 Erinevate avalike teenuste pakkujate ja ametkondade koostöö parandamiseks võrgustikutöö rakendamine.	Pidev	Linnavalitsus, haridus-asutused, sotsiaalkeskus, Rakvere Avatud Noortekeskus, PPA
	T 8.4.2. Toimiva koostöövormi loomine ja süsteemne hoidmine erinevate spetsialistide vahel, mis lisaks tööle konkreetsete juhtumitega tegeleb valdkonna arendustegevuse ja ennetustööga. Rakvere linna laste ja perede komisjoni kohtumised toimuvad vähemalt 3 korda aastas.	Pidev	Linnavalitsus, haridus-asutused, sotsiaalkeskus, Rakvere Avatud Noortekeskus, PPA, VIROL
E 8.5 Õnnelikud lapsed ja noored	T 8.5.1. Lastele ja noortele mõeldud sotsiaalabiteenuste vajaduste kaardistamine.	Pidev	Linnavalitsus, sotsiaalkeskus
	T 8.5.2. Laste ja noorte huvitegevuse kättesaadavuse parandamine.	Pidev	Linnavalitsus, sotsiaalkeskus, huvikoolid
	T 8.5.3. Lastega tegelevate spetsialistide omavahelise koostöö parandamine.	Pidev	Linnavalitsus, allasutused,
	T 8.5.4 Laste päevakeskuse tegevuse, sh erinoorsootöö jätkamine ja arendamine, pakkudes ka kodustele lastele mängimisvõimalust ja nende vanematele toetamise eesmärgil kooskäimiseks kohta.	Pidev	Linnavalitsus, sotsiaalkeskus

	T 8.5.5 Tugiteenuste arendamine ja kättesaadavuse tagamine haridusasutustes, psühholoogiline, sotsiaalpedagoogiline ja eripedagoogiline nõustamine lastele ja noortele.	Pidev	Linnavalitsus, sotsiaalkeskus, allasutused
	T 8.5.6 Ennetustöö planeerimine, pöörates suuremat tähelepanu toimetulekuraskustes perede lastele võrdsete võimaluste loomisele.	Pidev	Linnavalitsus, sotsiaalkeskus
	T 8.5.7 Laste ja noorte riskikäitumise ennetamine läbi projektide ja koolituste.	Pidev	Linnavalitsus, sotsiaalkeskus
	T 8.5.8 Parandada laste kaitset vägivalla, hooletusse jätmise ja väärkohtlemise eest.	Pidev	Linnavalitsus
	T 8.5.9 Tõsta teadlikkust laste õigustest laste, lapsevanemate ja spetsialistide seas.	Pidev	Linnavalitsus, sotsiaalkeskus
E 8.6 Teadlikud ja toetatud lapsevanemad	T 8.6.1.-Laste heaolu tagamiseks viiakse läbi lastevanematele toetavaid koolitusi vanemlike oskuste arendamiseks ja luuakse teenuseid vanemluse toetamiseks.	Pidev	Linnavalitsus, Sotsiaalkeskus, projektid
	T 8.6.2. Tõsta vanemate teadlikust laste ja noorte riskikäitumisest ning toetamisvõimalustest läbi koolituste ja infoseminaride.	Pidev	Linnavalitsus, Sotsiaalkeskus
	T.8.6.3 Koostöö lapsehoiuteenuste pakkujatega, et arendada välja paindlikud lapsehoiuteenused vahetustega või osalise ajaga töötavate vanemate lastele ja erivajadustega lastele.	Pidev	Linnavalitsus, erasektor, kolmas sektor
E 8.7 Eakatele väärikas ja tegus elu	T 8.7.1. Isikukeskne paindlik koduteenus võimaldab eakatel elada võimalikult kaua harjumuspärasel koduses keskkonnas.	Pidev	Linnavalitsus, sotsiaalkeskus
	T 8.7.2 Eakate elukvaliteedi säilitamine toetavate teenuste ja sotsiaaltoetuste abil (eakate päevakeskus, huvitegevus,	Pidev	Linnavalitsus, sotsiaalkeskus

	sotsiaaltransport, puudega inimese kodu kohandamise toetus jne).		
	T 8.7.3 Eakatele mõeldud teenuste arendamine.	Pidev	Linnavalitsus, sotsiaalkeskus,
E 8.8 Erivajadustega inimeste piirangute vähendamine	T 8.8.1 Erivajadustega inimestele vajalike teenuste kaardistamine ja teenuste arendamine.	Pidev	Linnavalitsus, Sotsiaalkeskus
	T 8.8.2 Avaliku ruumi ja hoonete rekonstrueerimise ja ehitusprojektide koostamisse sihtgruppide esindajate kaasamine.	Pidev	Linnavalitsus, erasektor
	T 8.8.3 Erivajadustega inimestele teenuseid pakkuvate mittetulundusühingute toetamine.	Pidev	Linnavalitsus
	T 8.8.4 Eluruumide kohandamine erivajadustega inimestele tagamaks nende toimetulekut kodus.	Pidev	Linnavalitsus, projektid
	T 8.8.5 Psüühilise erivajadusega inimeste tööhõive suurendamiseks paindlike teenuste arendamine ja pakkumine.	Pidev	Linnavalitsus, sotsiaalkeskus, projektid
	T 8.8.6 Rakvere linna eeskostel olevatele isikutele toetavate teenuste arendamine.	Pidev	Linnavalitsus, sotsiaalkeskus
E 8.9 Kiire ja tõhus vaimse tervise abi	T.8.9.1 Kaardistada vaimse tervise abi võimalused lähipiirkonnas.	2026	Linnavalitsus
	T.8.9.2. Korraldada spetsialistidele vaimse tervise esmaabi oskuste arendamiseks koolitusi.	Pidev	Linnavalitsus, sotsiaalkeskus
	T 8.9.3 Rakvere Sotsiaalkeskuses pakutavate vaimse tervise abi teenuste arendamine.	Pidev	Linnavalitsus, sotsiaalkeskus
E 8.10 Tõhusa abi leidmine ja pakkumine sõltuvushäiretega inimestele	T 8.10.1 Kaardistada sõltuvushäiretega inimeste abi saamise võimalused.	2026	Linnavalitsus,
	T 8.10.2 Arendada koostööd sõltuvushäiretega inimeste abistamisega seotud teenuste pakujatega.	Pidev	Linnavalitsus

	T 8.10.3 Arendada teenuseid sõltuvushäiretega inimeste toetamiseks.	Pidev	Linnavalitsus, sotsiaalkeskus
E 8.11 Strateegiline ennetustöö	T 8.11.1 Sotsiaalvaldkonna kaardistamine ja ennetusstrateegia väljatöötamine.	2026	Linnavalitsus, sotsiaalkeskus,
	T 8.11.2 Sotsiaalvaldkonna ennetusstrateegia elluviimine.	Pidev	Linnavalitsus, sotsiaalkeskus
	T 8.11.3 Arendada valdkonnaülest ennetustegevust, et olla ajakohane Lääne-Virumaa tervise ja heaolu strateegiline arengukava 2023-2035 põhimõtetega ja arvestada riiklike prioriteetidega.	Pidev	Linnavalitsus
E 8.12 Hea koostöö kolmanda sektoriga	T 8.12.1. Koostöö laiendamine kolmanda sektoriga.	Pidev	Linnavalitsus, kolmas sektor
E 8.13 Sotsiaalvaldkonnal on positiivne maine	T 8.13.1 Sotsiaalvaldkonna positiivne kajastamine meedias.	Pidev	Linnavalitsus

TERVIS

Hetkeseis

Rakvere linnas on tervislikuks eluks head võimalused. On küllaldaselt rohelust ja sportimisvõimalused on head ning mitmekesised.

Esmatasandil üldarstiabi osutavad Rakvere linnas perearstid. Kaasaja nõuetele vastavaid ambulatoorse eriarstiabi vastuvõttude korraldamiseks sobivaid tööruume linnas (sealhulgas haigla ambulatoorse ravi ja diagnostika osakonnas) napib. 2019. aastal valmis esmatasandi tervisekeskus, kus töötavad 10 perearsti ja 2 psühhiaatripraksist. Ambulatoorset eriarstiabi osutavad nii Aktsiaselts Rakvere Haigla kui ka erapraksisena või Tervisekassa valikupartnerina tegutsevad eriarstid. Aktsiaselts Rakvere Haigla osutab piirkonnas erakorralise meditsiini teenuseid, ambulatoorseid ravi- ja diagnostikateenuseid (sealhulgas kooliõde teenuseid), päeva- ja statsionaarset haiglaravi (sealhulgas iseseisvat statsionaarset õendusabi) ning koduõendusteenuseid.. 2021.aastal avati Rakvere Haiglas Lääne-Virumaa taastusravi ja rehabilitatsiooni keskus.

Tervisedendamise tegelevad Rakveres projektipõhiselt ka mitmed mittetulundusühingud ja haridusasutused (koolid, lasteaiad). Linnas pakutava arstiabi ulatus on linna suurust arvestades murettekitav: murekohaks perearstide vanus ja nende nimistute ületäituvus. Tervisekassa poolt tasustatuna eriarstide vastuvõtule saamine on mõnel erialal problemaatiline. Psühhiaatriateenus on ülekoormatud. Kui eriarstiabi ületab koha peal tagatud võimalused või üldhaigla pädevuse piiri, saadakse abi Tallinna, Tartu ja Ida-Virumaa haiglatest.

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks, mis nõuavad kohest rakendamist

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 8.14 Terve ja tervislikke valikuid tegev inimene	T 8.14.1 Terviseedenduslike projektide ja tegevuste toetamine ja neis osalemine, sh terviseedenduslike ürituste korraldamine ja teavitustöö koostöös spordivaldkonnas tegutsevate inimestega. VIROLi tervisenõukogus osalemine.	Pidev	Linnavalitsus, kolmas sektor, erasektor, projektid, VIROL
	T 8.14.2 Seksuaalhariduse edendamine.	Pidev	Koolid, Tervisekassa, kolmas sektor
	T 8.14.3 Kardiovaskulaarsete haiguste, pahaloomuliste kasvajate, traumade ja nakkushaiguste vältimine ja ennetamine.	Pidev	Koolid, Tervisekassa, kolmas sektor
	T 8.14.4 Linnakeskkonna arendamine mugavamaks igapäevaseks autovabaks liikumiseks ja tervisespordi harrastamiseks.	Pidev	Linnavalitsus
	T 8.14.5 Sõltuvushäirete ennetamine (tubakatooted, alkohol ja narkootilised ained). Koostöö koostööpartneritega, et tutvustada teenuse kättesaadavust	Pidev	Linnavalitsus, Aktsiaselts Rakvere Haigla, perearstid, Tervisekassa lepingupartnerid, koolid, Tervisekassa, kolmas sektor
E 8.15 Esmatasandi arstiabi töö- ja teeninduskeskkond vastab kaasaja nõuetele	T 8.15.1 Tänapäevase esmatasandi tervisekeskuse arendamine.	Pidev	Erasektor, linnavalitsus, riik
	T 8.15.2 Koostöö arendamine meditsiinisektoriga, sh perearstidega sotsiaal- ja tervishoiuteenuste paremaks koordineerimiseks.	Pidev	Riik, Aktsiaselts Rakvere Haigla, erasektor

E 8.16 Eriarstiabi teenuste osutamise Rakvere linnas on tagatud	T 8.16.1 Aktsiaselts Rakvere Haigla meditsiinilise võimekuse tagamine ja senise linna toetuse jätkumine.	Pidev	Linnavalitsus, Aktsiaselts Rakvere Haigla
	T8.16.2 Meditsiinipersonali erialakoolituse arendamine Rakveres kindlustamaks valdkonna varustatust personaliga	Pidev	Tallinna Tervishoiu Kõrgkool jt meditsiinilist kõrgharidust pakkuvad koolid, Aktsiaselts Rakvere Haigla, Linnavalitsus
E 8.17 Laste-asutustes pakutav tervislik toit aitab kaasa laste tervislike toitumisharjumuste kujunemisele ja lapsed on tervemad	T 8.17.1. Teostatakse lasteaedade ja koolitoidu kvaliteedi ning tervislikkuse järelevalvet	Pidev	Linnavalitsus, vastavad ametkonnad, allasutused, VIROL, TAI, hoolekogud
	T 8.17.2. Tervislikke toitumisharjumusi propageerivate projektide algatamine ja läbiviimine.	Pidev	Linnavalitsus, koolid, lasteaiad, koostööpartnerid, VIROL, TAI

9. KOLMAS SEKTOR

Hetkeseis

Kolmanda sektori organisatsioonid tegutsevad Rakveres aktiivselt erinevates valdkondades (sport, kultuur, sotsiaalvaldkond jne) ja tehakse valdkondade ülest koostööd.

Rakvere Linnavalitsusel on hea koostöö mittetulundusühingutega sotsiaal-, haridus-, spordi- ja kultuurivaldkonnas. Näiteks ostetakse päevakeskuse teenust erivajadustega täiskasvanutele EELK Kolmainu koguduselt; erinevas vanuses sihtgruppidele tegutsevad spordi-, tantsu- ja lauluringid jne. Linna kolmas sektor tegutseb iseseisvalt, saades vajadusel tuge Rakvere Linnavalitsuselt ja eraettevõtjatelt.

Aasta 2030 visioon

- Linnakodanikud osalevad aktiivselt linna elu kujundamisel ja edendamisel, tehes valdkondadeülest koostööd.

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks.

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostaja, rahastaja
E 9.1 Kodanike heaperemehelike hoiakute arendamine. Suurem kodanike kaasamine.	T 9.1.1 Erinevate võrgustike kaudu linnakodanike teadlikkuse kasvatamine linnas oluliste teemade arutamiseks. Avatud koosolekute ja ümarlaudade edasine regulaarne korraldamine.	Pidev	Linnavalitsus, kolmas sektor, projektid
	T 9.1.2 Rakvere linna kaasamiskava ellurakendamine.	Pidev	Linnavalitsus, kolmas sektor, projektid
E 9.2 Kodanikuühiskonna tugevdamine, linnakeskkonna arendamine	T 9.2.1 Korterühistute ja nõustamine vajaduspõhiselt.	Pidev	Korterühistud, linnavalitsus, projektid, erasektor
E 9.3 Säästva mõtlemise arendamine. Tark tarbimine. Uuskasutuse ja taaskasutuse suurendamine	T 9.3.1 Taaskasutus- ja ringmajandusprojektide toetamine.	Pidev	Linnavalitsus, Lääne-Viru Jäätmekekeskus, kolmas sektor, projektid, erasektor
E 9.4 Kodanikuühiskonna keskkonna alane koolitus	T 9.4.1 Keskkonnateadlikkuse arendamine koolituste ja projektidega.	Pidev	Linnavalitsus, kolmas sektor, projektid, erasektor
E 9.5 Kolmas sektor on kaasatud erinevate valdkondade arendamisse	T 9.5.1 Erinevate teenuste, ürituste, tegevuste toetamine.	Pidev	linnavalitsus, kolmas sektor, projektid, erasektor

10. ETTEVÕTLUS, TURISM

Hetkeseis

Rakveres ja selle lähiümbruses tegutsevate ettevõtete edukus on linna kuvandi üheks oluliseks mõjutajaks ja kandjaks.

Rakverlastele töökohtade kindlustajana tähtis kõrge ekspordipotentsiaaliga mitmekülgne tööstussektor toetub olulisel määral kohalikule ressursibaasile, mida vääringdatakse pidevalt tõstes tehnoloogilist taset ning osaledes rahvusvahelises tööjaotuses. Rakveres asuvate ettevõtete tööjõuareaal, kust 90 km/h sõidukiirusega on võimalik poole kuni kolmveerand tunniga tööle jõuda, on kasvanud enam kui 50 kilomeetrini ning see hõlmab ligi 100 000 elanikuga maa-ala. 2020. a valminud Aaspere-Haljala 6,5 km neljarealine teelõik juba lihtsustab ühendust Tallinna ja Rakvere vahel. Tagamaks olemasolevatele ja lisanduvate ettevõtetele piisavaid valikuid tööjõu leidmiseks, on oluline maantee- ja raudteevõrgu kvaliteedi jätkuv parandamine ja liiklusohutuse suurendamine. Samuti on vajalik Viru- ja Järvamaa avaliku transpordivõrguga kaetuse suurendamine ning ühistranspordiliinide parem koordineerimine, sh raudteetranspordiga.

Tulevikus näeme Rakverest teistesse linnadesse igapäevaselt tööle sõitjate arvu kasvu. Tallinna kõrval pakuvad üha enam võimalusi nii Ida-Virumaa linnad kui ka Tartu linn, seda näiteks teadmismahukamate töökohtade osas, kuna kvalifitseeritum tööjõud ja juhid, kellele Rakvere võiks olla sobivaks elupaigaks, on reeglina keskmisest liikuvamad. Rakverlaste jaoks on oluline, et suureneks reisirongide liikumiskiirus (kuni 160 km/h), mugavus ja sagedus nii Tallinna kui ka Narva suunal ning pikendataks elektriraudteed Tapalt Rakvereni ja sealt edasi ka Narvani.

Nagu Eestis, nii on ka Lääne-Virumaa linnastumise tase madalam kui mujal Euroopas. Maakonnas asuvad ettevõtted on elanikkonna vähenemise tingimustes liikumas maakonnakeskusesse, kuna jätkub siseränne maalt linna. Seda soodustab nooremaealiste tüüpiline soov elada suuremates asulates, lähemal haridus-, kultuuri- ja lõbustusasutustele ning igapäevastele teenustele. Sellised muutused toovad ilmselt kaasa Lääne-Virumaa teenindus- ja kaubandussektori töökohtade suurema siirdumise Rakverre, mis omakorda soodustab mujalt Eestist saabuvate teenusekasutajate hulga suurenemist Rakveres.

Erinevaid kvaliteetseid kaupu ja teenuseid pakkuvad ettevõtted Rakvere kesklinnas on vajalikud turismi arendamiseks, nagu ka uute turismiatraktsioonide rajamine ning olulisemate külastussihtkohtade vahelise liikumise suunamine ja hõlbustamine. Turisti Rakverre saabumise motiiviks on konkreetne soov külastada mõnda üha suureneva tuntusega objekti: Rakvere linnuse kogupere keskaja teemapark, 2020 valminud Vallimäe Vabaõhukeskus ja renoveeritud Pikk tänav koos põneva Linnakodaniku Majamuuseumiga, Tarva kuu, Rakvere Teatri kompleks koos teatrikino ja kaitsealuse mõisapargiga, AQVA spaa, arhitektuurselt eriilmeline Keskväljak, Eesti Politseimuuseum, Rehbinderi maja jpm. Rakvere eesmärgiks on muutuda ühe-kahe päeva külastuspaigast pikemaks kohalolekuks põhjust andvaks sihtkohaks. Selleks on

vajalik välja töötada eri objektide sünergiale toetuvad Rakvere linna turismistrateegia, turismi arengu- ja tegevuskava, lähtudes Rakvere kui kestliku ja rohelise sihtkoha - „*Green Destination*“ – põhimõtetest.

Välja on arendatud „Visitrakvere“ bränd, mille turundamisega tegeletakse järjepidevalt. Linna kuvandit toetavate kaubamärkidena tuleb edasi arendada õnnestunud tunnuslauset „Väge täis“ ja kultuurikontseptsioonil „Kreisilinn – *Crazy City*“ baseeruvaid tegevusi, millega haakuvad hästi traditsioonidega kultuuriüritused: Arvo Pärdi muusikapäevad, teatrifestival Baltoscandal, Eesti Ööjooks, Meeste Tantsupidu, Punklaulupidu. Linna külastava turisti vajadusi arvestavalt tuleks kavandada ka Rakvere Kultuurikeskuse, Rakvere Turismiinfokeskuse ja Rakvere Spordikeskuse tegevusi ning investeringuid.

Aasta 2030 visioon

- Rakvere on reisisihina nii Eestis kui rahvusvaheliselt tuntud, hästi ligipääsetav.
- Rakvere on inspireerivate sündmuste toimumise linn. Eestisesed ja rahvusvaheliselt huvipakkuvad atraktsioonid ja muud turismitooted motiveerivad Rakvere külastamist ja korduvkülastusi ning pikendavad nii sise- kui väliskülastaja viibimist Rakveres ja piirkonnas.
- Rakvere on kestliku ja rohelise väärtuspõhise sihtkohana külalislahke ja turvaline, linnas viibija külastajakogemus on ühtlaselt kvaliteetne ja ootusi ületav. Turismitooted ja -teenused on inspireerivad, meeldejäävad ja uuendusmeelsed.
- Linnas ja lähikonnas on rahvusvaheliselt tuntud suure ekspordivõimekusega ettevõtteid, mis kasutavad kaasaegseid tehnoloogiaid ning mille töötajad on motiveeritud.
- Ettevõtjatele on sotsiaalse ja tehnilise taristu teenuste pakkujad taganud hea kvaliteediga ning konkurentsivõimelise hinnaga teenused, mis motiveerivad neid siin oma tegevust arendama. Turismisektoris on piisavalt kvalifitseeritud tööjõudu, korraldatud on vajaduspõhine ümber- ja kutseõpe.
- Rakverel on hästi toimivad transpordiühendused Euroopa suunal Tallinna Ülemiste liiklussõlme.
- Linna poolt tagatud avalikud teenused ja sportimisvõimalused pakuvad linna turismiettevõtjatele klientide juurdevõitmisel tuntavat tuge.
- Kesklinn on elav äri- ja kultuurikeskus, millel on atraktiivsed jalgsi liikumise ja muud ühendused Rakvere linnusega.
- Linnas toimuvad kultuuri- ja spordisuurüritused, mis toetavad kohalikku ettevõtlust ja toimivad ka mainekujundusprojektidena. Rakvere on aastaringelt turistidele atraktiivne.

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks, mis nõuavad kohest rakendamist

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad, koostööpartnerid
E 10.1 Ettevõtluse arendamiseks vajaliku taristu väljaarendamine	T 10.1.1 Kauba tn – Arkna tee raudteeviadukti projekteerimine ja väljaehitamine.	2025 2030	Linnavalitsus, riik, projektid
E 10.2 Linna külastavate turistide arvu suurendamine	T 10.2.1 Rakvere turismivaldkonna infomaterjalide arendamine.	Pidev	Linnavalitsus, erasektor, kolmas sektor, projektid
	T 10.2.2 Turismimessidel (Eestis (TourEST), Soomes (Matka), Lätis (Balttour) osalemine ja sellega seotud tegevuste koordineerimine kõigi huvitatud osapoolte maksimaalseks kaasamiseks.	Pidev	Linnavalitsus, erasektor, kolmas sektor, projektid
E 10.3 Turistide Rakveres viibimise aja pikendamiseks vaatamisväärsuste arendamine	T 10.3.1 Rakvere kui Rohelise Sihtkoha (<i>Green Destination</i>) arendamine	Pidev	Linnavalitsus, erasektor, projektid
	T 10.3.2 Vallimäe Vabaõhukeskusesse, Rakvere linnusesse ja Tarva juurde saabuvate turistide vana- ja kesklinna meelitamine visuaalselt ühendatud objektide jada abil.	Pidev	Linnavalitsus, projektid, kultuuriministeerium
	T 10.3.3 Kesklinna atraktiivsuse suurendamine linnaplaneerimise ja ehitustegevuse abil. Linnaruumi täiendavate vaatamisväärsuste rajamine, mida nägemata ei taheta Rakverest mööduda	Pidev	Linnavalitsus, erasektor, projektid
E 10.4 Positiivse maine hoidmine ja reklaam	T 10.4.1 Julge ja nüüdisaegse linna kuvandi - „ <i>Kreisi linn/Crazy City</i> “ jätkuv kasutamine.	Pidev	Linnavalitsus
	T 10.4.2 Koostöö arendamine kultuuri- ja spordivaldkonnas tegutsejatega.	Pidev	Linnavalitsus
	T 10.4.3 Brändi Visitrakvere turundamine.	Pidev	Linnavalitsus, projektid
	T 10.4.4 Linna tunnuslause „Väge täis/Full of Power“ ja sümboolika jätkuv levitamine.	Pidev	Linnavalitsus, projektid

Lisaks turismi ning ettevõtluse arendamise alaste tegevuste loetelu

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad, koostööpartnerid
E 10.5 Välis-suhtluse arendamine	T 10.5.1 Koostöösuhete arendamine sõpruslinnadega.	Pidev	Linnavalitsus, projektid, erasektor
	T 10.5.2 Koolide välissuhtluse toetamine, sh õpilaste ja isetegevusrühmade vahetused.	Pidev	Linnavalitsus, projektid, erasektor
	T 10.5.3 Rakveres tegutsevate erinevate rahvuste kultuuriseltside tegevuse toetamine.	Pidev	Linnavalitsus, projektid, erasektor
	T 10.5.4 Linna reklaamimine konverentsiturismi sihtkohana. Konverentside, koolituste ja ürituste korraldamise võimaluste selgitamine.	Pidev	Linnavalitsus, projektid, erasektor
	T 10.5.5 Kontaktide loomine ja informatsiooni kogumine koostööprojektide võimaluste kohta koostöös saatkondadega.	Pidev	Linnavalitsus, projektid, erasektor
E 10.6 Turismi arendamine	T 10.6.1 Vallimäe Vabaõhukeskuse, Rakvere linnuse, Rakvere vanalinna projektide jätkamine.	Pidev	Linnavalitsus, SA Virumaa Muuseumid, projektid, erasektor
	T 10.6.2 Kontserdi- ja etendustegevuse korraldamine Vallimäel, vanalinnas ja keskväljakul ning teistes kontserdipaikades.	Pidev	Linnavalitsus, SA Virumaa Muuseumid, projektid, erasektor
	T 10.6.3 Hooajaliste linnaekskursioonide korraldamine väljaõppinud giidide juhtimisel.	Pidev	Linnavalitsus, erasektor, SA Virumaa Muuseumid
	T 10.6.4 Linna logo ja tunnuslause levitamine.	Pidev	Linnavalitsus, SA Virumaa Muuseumid, erasektor
	T 10.6.5 Rakvere linna mainekontseptsiooniga trükiste, kaartide, audio-visuaalse materjali ning turistide teenindavate infostendide ja -viitade valmistamine- uuendamine ja paigaldamine turisti teekonnale (sh Tallinna-Peterburi maanteele).	Pidev	Linnavalitsus, SA Virumaa Muuseumid, erasektor

	T 10.6.6 Turismiviitade ja –info paigutamine turistide kogunemispaiikadesse: Keskväljak, promenaad, bussijaam, linnus.	Pidev	Linnavalitsus, SA Virumaa Muuseumid, erasektor
	T 10.6.7 Viitadele ingliskeelse informatsiooni lisamine. Näiteks linna sissesõitudel on eestikeelne sõna „kesklinn“ halvasti mõistetav.	2025	Linnavalitsus, SA Virumaa Muuseumid, erasektor
	T 10.6.8 Terviklike turismitoodete väljaarendamine koostöös Rakvere turismipiirkonna partneritega.	Pidev	Linnavalitsus, SA Virumaa Muuseumid, erasektor
	T 10.6.9 Rakvere lisamine rahvusvahelistesse turismimarsruutidesse ja vastava viidastiku paigaldamine.	Pidev	Linnavalitsus, SA Virumaa Muuseumid, erasektor
	T 10.6.10 Turismiümarlaudade ja koolituste korraldamine	Pidev	Linnavalitsus,
E 10.7 Ettevõtluse arendamine	10.7.1 Kontaktide algatamine, koostöö loomine ja ühisprojektide väljatöötamine siinse piirkonna ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste ning Rakvere sõpruslinnade vahel.	Pidev	Linnavalitsus, koostööpartnerid, projektid, erasektor
	10.7.2 Valdonna arengule suunatud projektide ettevalmistamine ja elluviimine (nii kohalikul, regionaalsel, riiklikul kui ka rahvusvahelisel tasandil).	Pidev	Linnavalitsus, koostööpartnerid, projektid, erasektor

11. Elanikkonnakaitse

Kriisi korral on väga oluline, et selleks oleks ühtviisi hästi ette valmistunud nii omavalitsused, ettevõtted, korteriühistud kui üksikisikud.

Rakvere linnal on elanikkonnakaitse arendamine ja kriisivalmiduse tõstmine fookuses ja tegevused käivad paralleelselt mitmes lõigus:

Rakvere linna ja valla ühine kriisikomisjon

Ühine kriisikomisjon võimaldab lisaks kriiside lahendamisele toetada teineteist keerulistes olukordades ka elanikkonnakaitse ja kriisiennetuse küsimustes. Toimuvad ühised õppused,

viimati välkõppus 31.10.23 koos Rakvere haiglaga. Kriisikomisjoni liikmetega on lepitud kokku, mis aja vältel peavad nad kogunema, kui puudub sidepidamise võimalus.

Koostöö elutähtsate teenuste osutajatega

Head parterid on elutähtsate teenuste osutajad AS Rakvere Vesi ja AS Rakvere Soojus ning AS Rakvere Haigla ja Kaitseliidu Viru Malev.

Rakvere linna ja Rakvere valla veetarbijad on hästi kaitstud, veevarustus ja heitvee ärajuhtimine on veevärgi klientidele kriisiolukorras pidevalt tagatud. Rakvere Vesi tagab oma klientidele veevarustuse ka elektrikatkestuste korral. Veega varustatuse tagamine on üks elutähtsatest teenustest, mille toimepidevuse riskid on ettevõtte ennetavalt läbi analüüsinud, nende seadmete juhtimis- ja turvasüsteem on auditeeritud, lepingupartneritega on sõlmitud vajalikud kokkulepped ning ettevõttel on teenuse sujuvaks jätkumiseks täielik valmisolek.

Rakvere veetöötusjaam ning kõik linna ja valla veepumplad on varustatud statsionaarsete diisलगeneraatoritega, mis käivituvad kohe, kui vool ära läheb. Reoveepumplate töös hoidmiseks on ootevalmis kümnekond mobiilset generaatorit.

Rakvere Soojuse katlamajad on varustatud generaatoritega. Elektrikatkestuste korral saavad nad oma klientidele soojusega varustatuse tagada eeldusel, kui on loodud vastuvõtuvõimekus.

Koostöö teiste ettevõtetega

Linnal on olemas ettevõtjate kontaktid ning saame pöörduda vajadusel. Kui tegemist on laiaulatusliku kriisi või evakuatsiooniga, siis käivitub riiklik tasand ja kohalik omavalitsus on siin koostööpartner, kes kohapeal ülesandeid täidab. Linnal eraldi mingeid lepinguid sõlmitud ei ole.

Elutähtsate teenuste pakkujatel, nagu AS Rakvere Soojus ja AS Rakvere Vesi, on erinevateks olukordadeks olemas oma plaanid ja tegutsemisjuhised.

Avalikud varjumiskohad

Koostöös Päästeametiga on märgistatud linna kuus avalikku varjumiskohta: <https://www.rescue.ee/et/juhend/avalikud-varjumiskohad/avalikud-varjumiskohad-laane-virumaal>

Mobiilsed diisलगeneraatorid ja kerksuskeskused

2022 soetati osaliselt Päästeameti toetuse abil satelliittelefon ja kolm **mobiilset diisलगeneraatorit**, mis on mõeldud kriisiolukorras kasutamiseks ja elektri tootmiseks linna **kerksuskeskustes**. Suuremate kriiside korral on Rakvere linnal valmisolek avada kolm kerksuskeskust: sotsiaalkeskuses, spordikeskuses ja Rohuaia lasteaias. Keskustes saab elanikele jagada infot, seal saab laadida telefoni, on tagatud vesi ja elekter. Tegemist ei ole evakuatsioonikeskusega, kus pakutakse öömaja, vaid seal saab lühiajaliselt viibida.

Elanike teadlikkuse tõstmine

Kriisis on igaühel oma roll. On oluline, **et iga kodanik** kasutaks võimalust kriisiks valmistuda - varu enne maru - ning teha endast olenev, et toiduvaru ja turvalisus oleks tagatud endale, oma perele, lähedastele - ja kui siis on tõesti abi tarvis, on lähim tugi kohalik omavalitsus.

Rakvere linna senine kogemus näitab pigem, et inimestel teadlikkus erinevates kriisides toimetulekuks on pigem vähene ja sestap on järjepidev teadlikkuse tõstmine oluline.

Korteriühistutel on suur roll, kuidas luua valmidus kriisiolukorras toimetulekuks. Pikaajalise elektrikatkestuse korral suudavad elutähtsate teenuste osutajad Rakvere linnas kortermajadele tagada kuni 72 tundi nii soojust kui ka veevarustuse - aga seda ainult juhul, kui kortermajal on välja ehitatud vastuvõtuvõimekus (vahepump olemas).

Korteriühistute infopäevade korraldamine (2022. a mais ja novembris) koostöös VIROLi, Päästeameti, AS Rakvere Vesi, AS Rakvere Soojuse ja AS KredEx esindajatega ning info jagamine linna kanalites.

Suuremahulise kriisi korral toimub elanikkonna teavitamine liiklusvahendi ringi liikudes linnas, rääkides ruuporist. Samuti saab kõige käidavamatesse kohtadesse – ostukeskused, poed, bussijaam, korterelamute sissepääsud paigaldada infoplakatid.

Ohuteavituse sireenisüsteemid

Päästeamet on arendanud üle-eestilist ohusireenide võrgustikku ning paigaldanud Rakvere linna kaks sireenipunkti. Sireenide võrgustik on üks osa ohuteavituse süsteemist. Lisaks kasutatakse kiireks ohuteavituseks erinevaid kanaleid ja vahendeid, nagu massimeedia, asutuste veebileheküljed ja sotsiaalmeediakanalid, mobiiltelefonide sõnumid, vajadusel ka valjuhääldeid ja ükselt uksele teavitamist. Eesmärk on võimalikult paljusid inimesi õigeaegselt ohu eest hoiatada.

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad, koostööpartnerid
E 11.1 Avalike varjumiskohtade arendamine	T 11.1.1 Avalikele varjumiskohtadele luuakse generaatori ühendamise võimekus	2025-2030	Linnavalitsus, projektid
	T 11.1.2 Avalike varjumiskohtade sisustamine vastavalt nõuetele	2025-2030	Linnavalitsus, projektid
E 11.2 Kerksuskeskuste arendamine	T 11.2.1 Kerksuskeskuste tarbeks nõutava sisustuse hankimine	2025-2030	Linnavalitsus, projektid
E 11.3 Elanike kriisiteadlikkuse ja iseseisva valmisoleku suurendamine	T 11.3.1 Teabepäevade ja koolituste korraldamine elanikele	Pidev	Linnavalitsus, Päästeamet, projektid

E 11.4 Kohaliku omavalitsuse kriisialase võime suurendamine	T 11.4.1 Kriisimeeskonna liikmete koolitamine	Pidev	Linnavalitsus, Päästeamet, projektid
---	---	-------	--------------------------------------

12. RAHANDUS JA EELARVESTRATEEGIA (2025-2030)

Hetkeseis

Rakvere linna eelarve tulude poole laekumine on viimastel aastatel stabiliseerunud. Seda eeskätt tänu linna ja ümbruskonna tugevatele ettevõtetele ning neis töötavate inimeste tulumaksu stabiilsele laekumisele. Ka tasandusfondi eraldised ning maamaks on laekunud kavandatu kohaselt. Rakvere tugevuseks on eraettevõtluse rohkus ja mitmekesisus, sealhulgas tööstusala areng.

Sarnaselt teiste Eesti linnadega väheneb ka Rakvere elanike ja maksumaksjate arv. Kahanevat tulu on kompenseerinud sissetulekute kasv. Linna võimalus oma rahalise seisuga parandamiseks on soodustada progressiivset ettevõtlust, mis omakorda tuleneb kvaliteetsest haridusest.

Inimesed valivad oma elukoha üldiselt järgmiste parameetrite järgi:

- sobiv töö,
- haridusasutuste olemasolu ja kvaliteet,
- elamispinna hind ja kättesaadavus,
- vaba aja veetmise võimalused,
- elukeskkonna turvalisus.

Elanikkonna suurendamiseks Rakvere linnas on vajalik eelkõige elamu- ja ärimaade planeerimine. Maakonnakeskusena on Rakverele oluline hea koostöö riigiasutustega ning nende esindatuse säilimine ja suurenemine linnas.

Järgnevatel aastatel ei saa välistada uute laenukohustuste võtmist, et kaasfinantseerida eurotoetuste abil tehtavaid vajalikke investeeringuid.

Võimalike kohalike maksude kehtestamine

Lisaks Rakveres juba kehtivatele kohalikele maksudele on olnud arutlusel täiendavate kohalike maksude kehtestamine. Alljärgnev tabel annab ülevaate võimalike maksude peadest ja halbadest külgedest.

Maksuliik	Plussid	Miinused
Müügimaks	Esialgu võib tulu linna-kassasse suurenedagi.	Kogutav vaid Rakvere linna ametlikes piirides tegutsevatelt ettevõtjatelt. On ebasoodne eesmärgi suhtes elavdada kesklinna.

		Kaupmehed võivad veel enam liikuda kesklinnast välja naabervaldadesse, nt Põhjakeskusesse. Võib avaldada halba mõju linna kuvandile.
Tasulise parkimisala kehtestamine	Kesklinna piirkonnas on võimalik vähendada autode liigset pikaajalist parkimist.	Linn on väike ja parkimise korraldamise kulud ilmselt ei kata võimalikke tulusid.
Reklaamimaks	Maksu kehtestamine annab lisaks maksutulule rohkem võimalusi ka linnaruumi kujundamisel.	Korraldamine ja maksude kogumine nõuab täiendavat kulu.

Tulevikus võib toetava seadusandliku baasi korral, sarnaselt paljudele Euroopa riikidele, arutada veel muude maksuliikide – turismimaks, linnamaksu, ökomaksu vmt - kehtestamist, tingimusel, et kogutavad vahendid saavad sihtotstarbeliselt kasutatud linna ja piirkonna turismiattraksioonide turunduseks ja puhkamisvõimaluste reklaamiks.

Aasta 2030 visioon

- Linna tulubaas lubab pakkuda kodanikele kõrgetasemelisi avalikke teenuseid.
- Maksuraha kasutamine on jätkuvalt vastutustundlik, tehtavad kulutused on selged ja läbipaistvad.
- Haldusterritoriaalse ümberkorralduse käigus on suurenenud linna maksubaas ja kasvanud investeerimisvõimekus, mille abil saab linnakeskkonda paremini arendada.

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks, mis nõuavad kohest rakendamist

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 12.1 Finantsjuhtimise parandamine	T 12.1.1 Linna ja allasutuste finantsplaneerimise parandamine rahaliste vahendite efektiivsem kasutamine.	Pidev	Linnavalitsus
E 12.2 Linna projektide efektiivsuse seire	T 12.2.1 Erinevate projektide suurem koordineerimine, nende sünergiavõimaluste otsimine ja efektiivsuse seire vältimaks projektide juhuslikkust ja ühekordset efekti. Ettevalmistustööd Euroopa Liidu vahendite taotlemiseks ja taotluste ettevalmistamine.	Pidev	Linnavalitsus, allasutused, riik, koostööpartnerid, projektid
E 13.3 Linna finantsvõimekuse tagamine	T 13.3.1 Prioriteetseks pidada investeringute tegemise võimekust omavahenditest. Majandusolude ning investeerimisvõimaluste paranedes hoida linna rahalist seisu olukorras, et tagada laenuvõtmise vajalik võimekus lubatud laenukoormuse piires.	Pidev	Linnavalitsus

Rakvere Linnavalitsus	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	29 859 929	31 179 997	32 401 151	33 546 416	34 856 411	36 352 597	37 943 354
Maksutulud	18 053 807	18 936 250	19 882 563	20 974 451	22 230 003	23 670 656	25 204 770
sh tulumaks	17 879 571	18 716 250	19 652 063	20 732 926	21 976 901	23 405 400	24 926 751
sh maamaks	161 655	210 000	220 500	231 525	243 101	255 256	268 019
sh muud maksutulud	12 581	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	2 518 494	2 616 464	2 668 793	2 722 169	2 776 613	2 832 145	2 888 788
Saadavad toetused tegevuskuludeks	9 144 803	9 494 283	9 716 796	9 716 796	9 716 796	9 716 796	9 716 796
sh tasandusfond	1 779 694	1 785 866	1 812 654	1 812 654	1 812 654	1 812 654	1 812 654
sh toetusfond	6 449 463	6 524 157	6 719 882	6 719 882	6 719 882	6 719 882	6 719 882
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	915 646	1 184 260	1 184 260	1 184 260	1 184 260	1 184 260	1 184 260
Muud tegevustulud	142 825	133 000	133 000	133 000	133 000	133 000	133 000
Põhitegevuse kulud kokku	27 022 534	29 313 005	30 268 557	31 276 759	32 219 286	33 259 818	34 315 651
Antavad toetused tegevuskuludeks	3 210 612	3 638 154	3 692 726	3 744 424	3 793 102	3 838 619	3 884 683
Muud tegevuskulud	23 811 923	25 674 851	26 575 831	27 532 335	28 426 184	29 421 199	30 430 969
sh personalikulud	15 746 510	16 587 368	17 084 989	17 597 539	18 125 465	18 669 229	19 229 306
sh majandamiskulud	8 052 358	9 039 083	9 445 842	9 889 796	10 255 719	10 706 970	11 156 663
sh muud kulud	13 055	48 400	45 000	45 000	45 000	45 000	45 000
Põhitegevuse tulem	2 837 395	1 866 992	2 132 594	2 269 656	2 637 125	3 092 778	3 627 702
Investeeringustegevus kokku	-3 696 840	-10 354 828	-3 216 911	-5 381 415	-5 510 648	-2 602 682	-1 779 860
Põhivara müük (+)	15 649	35 000	0	0	0	0	0
Põhivara soetus (-)	-16 959 250	-21 708 528	-2 843 188	-6 243 673	-7 243 958	-1 748 826	-1 000 000
sh projektide omaosalus	-3 418 031	-9 993 159	-2 535 297	-4 635 918	-4 635 990	-1 742 207	-1 000 000

	13 541	11 737					
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	220	500	307 891	1 607 755	2 607 968	6 619	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-46 439	-48 000	0	0	0	0	0
Finantstulud (+)	111 064	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000
Finantskulud (-)	-359 084	-450 800	-761 614	-825 497	-954 658	-940 475	-859 860
Eelarve tulem	-859 445	-8 487 836	-1 084 317	-3 111 759	-2 873 523	490 097	1 847 842
Finantseerimistegevus	-1 681 241	8 366 699	11 385	2 357 558	2 753 967	-302 425	-1 718 853
Kohustiste võtmine (+)	0	9 993 159	1 535 297	4 035 000	4 635 000	1 742 207	500 000
Kohustiste tasumine (-)	-1 681 241	-1 626 460	-1 523 912	-1 677 442	-1 881 034	-2 044 633	-2 218 853
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-2 855 705	-121 137	-1 072 932	-754 201	-119 557	187 671	128 988
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+ /-)	-315 018	0	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	2 611 700	2 490 563	1 417 632	663 431	543 874	187 671	316 660
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	6 865 582	15 232 281	15 243 666	17 601 224	20 355 190	20 052 765	18 333 912
Netovõlakoormus (eurodes)	4 253 881	12 741 717	13 826 034	16 937 793	19 811 316	19 865 094	18 017 252
Netovõlakoormus (%)	14,2%	40,9%	42,7%	50,5%	56,8%	54,6%	47,5%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	28 373 948	23 384 998	22 680 806	21 805 170	20 913 847	21 811 558	22 766 012
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	95,0%	75,0%	70,0%	65,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	24 120 067	10 643 280	8 854 772	4 867 377	1 102 530	1 946 464	4 748 760

	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Investeeringuobjektid						
01 Üldised valitsussektori teenused	1 200 000	0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	400 000	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	800 000	0	0	0	0	0

04 Majandus	3 216 078	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	551 500	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	2 664 578	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
05 Keskkonnakaitse	374 000	393 188	143 673	143 958	8 826	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	24 869	307 891	107 755	107 968	6 619	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	349 131	85 297	35 918	35 990	2 207	0
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	287 162	200 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	287 162	200 000	0	0	0	0
07 Tervishoid	38 000	0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	38 000	0	0	0	0	0
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	16 120 288	450 000	100 000	2 100 000	740 000	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	10 600 000	0	0	1 000 000	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	5 520 288	450 000	100 000	1 100 000	740 000	0
09 Haridus	473 000	800 000	5 000 000	4 000 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	139 000	0	1 500 000	1 500 000	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	334 000	800 000	3 500 000	2 500 000	0	0
KÕIK KOKKU	21 708 528	2 843 188	6 243 673	7 243 958	1 748 826	1 000 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	11 715 369	307 891	1 607 755	2 607 968	6 619	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	9 993 159	2 535 297	4 635 918	4 635 990	1 742 207	1 000 000
Suuremad investeeringud nimeliselt	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
01 Lai 20 Pangahoone rekonstrueerimine	1 200 000	0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	400 000					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	800 000					
04 Võidu tn ehitus	710 000	0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>						

sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	710 000					
04 Vabaduse tn ehitus	650 000	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	650 000					
04 Rägavere tn ehitus	520 000	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	520 000					
04 Tartu tn kergliiklustee	300 000	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	200 000					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	100 000					
04 Linna teede rekonstrueerimine	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
04 Linna sadeveekraavide rekonstrueerimine	509 500	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	351 500					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	158 000					
05 Lai 34 park-puhkeala	0	300 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt		238 000				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		62 000				
05 Rahvaia tiigi korrastamine	33 159	93 188	143 673	143 958	8 826	0
sh toetuse arvelt	24 869	69 891	107 755	107 968	6 619	
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	8 290	23 297	35 918	35 990	2 207	
05 Skatepark ehitus	274 000	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	274 000					
06 Tänavavalgustuse uuendamine	187 162	200 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	187 162	200 000				
08 Spordikeskuse maneeži katuse vahetus	168 000	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	168 000					
08 Sporditaristuste ehitus, virgestusala ja sisejõusaal	0	0	100 000	100 000	0	0
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)			100 000	100 000		

08 Spordikeskus staadioni jooksuraja rekonstrueerimine	0	450 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		450 000				
08 Spordihalli majutuskohdade ehitus	0	0	0	0	740 000	0
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					740 000	
08 Jalgpallihall	4 500 000	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	4 500 000					
08 Arvo Pärile pühendatud Ukuaru muusikamaja	11 442 288	0	0	2 000 000	0	0
sh toetuse arvelt	10 600 000			1 000 000		
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	842 288			1 000 000		
09 Vabaduse tn koolihoone ehitustööd	87 000	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	87 000					
09 Vabaduse tn koolihoone rekonstrueerimine	0	800 000	5 000 000	4 000 000	0	0
sh toetuse arvelt			1 500 000	1 500 000		
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		800 000	3 500 000	2 500 000		
09 Muusikakooli instrumentide uuendus	195 000	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	139 000					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	56 000					

	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Rakvere linn							
Põhitegevuse tulud kokku	29 859 929	31 179 997	32 401 151	33 546 416	34 856 411	36 352 597	37 943 354
Põhitegevuse kulud kokku	27 022 534	29 313 005	30 268 557	31 276 759	32 219 286	33 259 818	34 315 651
Põhitegevuse tulem	2 837 395	1 866 992	2 132 594	2 269 656	2 637 125	3 092 778	3 627 702
Investeeringustegevus kokku	-3 696 840	-10 354 828	-3 216 911	-5 381 415	-5 510 648	-2 602 682	-1 779 860
Eelarve tulem	-859 445	-8 487 836	-1 084 317	-3 111 759	-2 873 523	490 097	1 847 842

Finantseerimistegevus	-1 681 241	8 366 699	11 385	2 357 558	2 753 967	-302 425	-1 718 853
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-2 855 705	-121 137	-1 072 932	-754 201	-119 557	187 671	128 988
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+/-)	-315 018	0	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	2 611 700	2 490 563	1 417 632	663 431	543 874	851 102	672 863
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	6 865 582	15 232 281	15 243 666	17 601 224	20 355 190	20 052 765	18 333 912
Netovõlakoormus (eurodes)	4 253 881	12 741 717	13 826 034	16 937 793	19 811 316	19 201 663	17 661 049
Netovõlakoormus (%)	14,2%	40,9%	42,7%	50,5%	56,8%	52,8%	46,5%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	28 373 948	23 384 998	22 680 806	21 805 170	20 913 847	21 811 558	22 766 012
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	95,0%	75,0%	70,0%	65,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	24 120 067	10 643 280	8 854 772	4 867 377	1 102 530	2 609 895	5 104 963

KOKKUVÕTE

Rakvere linna areng on jätkusuutlik. Iga valdkonna töögrupis leiti, et kui võrrelda ennast analoogsete linnadega, on meil asjad üle keskmise head. Rakvere on käinud head rada ning ei ole põhjust praegust suunda muuta. Linn tahab edaspidigi silma paista julgete ja uuenduslike tegemistega. Teiselt poolt ollakse oma rahaliste võimaluste suhtes konservatiivsed ning linnakassast väljakäidud eraldised peavad olema tehtud vastutustundlikult. Investeeringute suuna poolt valitsegu mõistlik tasakaal asfaldi ja betooni ning inimkapitali panustamise vahel. Ühest küljest on mõisteta kodanike seisukoht, et enne toredate uute hoonete ja skulptuuride ehk n-ö „kellad – viled“ ehitamist tuleb teed ja tänavad korda teha, kuid teisest küljest - ainult korras tänavaid ja kõnniteid turist vaevalt vaatama tuleb. Panustada tuleb ka atraktiivsemasse ehitusse, mis inimesed ja raha liikuma paneb ning ka teede remondiks rohkem ressursse toob. Eesmärgiks seatud eri valdkondade või projektide suurima ühisosana tuleb nimetada järgmisi olulisimaid prioriteete:

- Haridus. See valdkond moodustab linnakassa väljamaksetest üle poole ning selle kvaliteedi tagamine ja korrashoid on linna arengut silmas pidades kõige olulisem.
- Linna jalg- ja jalgrattateede remont ja ehitamine. Linna kompaktsust arvestades praegu tugevat arendamist nõudev valdkond. Nõuab suuri investeeringuid ning lähimas tulevikus tuleb aktiivselt otsida fondidest väliseid rahastusvõimalusi.
- Ettevõtlusele soodsate tingimuste tagamine Rakvere tööstusalade kruntide ettevalmistamise ja pakkumisega.
- Kesklinna atraktiivsuse suurendamine ning turistide juurdemeelitamine. Linnuse ja Tarva parem sidumine kesklinnaga.

Arengukava on aluseks linna eelarve koostamisel vastavalt siin toodud prioriteetidele. Kuna saajaprotsendilist oskust tulevikku prognoosida meile antud ei ole, tuleb selleski kavas teha olude muutudes vastavaid parandusi. Kõiki varasemast arengukavast pärit ideid ning töögruppides tekkinud uusi mõtteid on püütud siin kajastada. Kõik soovid võivad ju lõpuks realiseeruda. Siin on nad seatud sellisesse järjekorda, mida meie praegused parimad teadmised ja rahalised võimalused lubavad.